Krajevne novice

Glasilo občine Šmartno pri Litiji

Marec 2026
Letnik 11, številka 2

Iz tokratne vsebine:

KUD Vajkard se predstavi
stran 8–10

Informativni dan na Gimnaziji Litija
stran 10

Šmarski pust razveselil Staretov trg
stran 13

21. Pohod po Jablaniški poti
stran 20

ISSN 2463-8579

Občina Šmartno pri Litiji
Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji
Elektronski naslov: info@smartno-litija.si
Telefon: 01 896 27 70
Faks: 059 097 480

Uradne ure
Ponedeljek: 8.00–12.00 in 13.00–15.00
Sreda: 8.00–12.00 in 13.00–17.00
Petek: 8.00–13.00
Uradne ure župana so po dogovoru, zaželena je predhodna najava na telefonsko številko 01 896 27 70.

Glasilo občine Šmartno pri Litiji Krajevne novice
Prispevke in oglase za naslednjo številko Krajevnih novic, ki bo izšla aprila 2026, pričakujemo najkasneje do sobote, **28. 3. 2026**, na elektronski naslov uredništva: **krajevnenovice@bogensperk.si**. Članke, prejete po tem datumu, bomo objavili v okviru možnosti. Avtorje prispevkov in naročnike oglasov naprošamo, naj pri pisanju in oblikovanju upoštevajo navodila, ki so objavljena na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji.

Izdajatelj:
Javni zavod Bogenšperk

Odgovorni urednik:
dr. Jernej Kotar

Uredniški odbor:
Katarina Kragelj, Domen Merzel, Matjaž Hostnik, Uroš Pušnik in Aleš Kralj

Jezikovni pregled:
Janoš Železnik

Naslovna fotografija:
Gradbišče novega vrtca

Foto:
Matjaž Kirn

Prelom in tisk:
Četisk, d. o. o.
Bežigrajska cesta 5
3000 Celje

https://obcina.smartno.si/mediji/krajevne-novice/

Glasilo izhaja v nakladi 1800 izvodov in je brezplačno.

ISSN 2463-8579

Odločanje o naši prihodnosti

Letošnje leto bo na političnem področju zahtevno. Zopet je pred nami tako imenovano super volilno leto, ko bomo izbirali predstavnice in predstavnike, ki bodo zastopali naše interese v Državnem zboru, kasneje še v lokalnem okolju.

Čas hitro mineva, hitreje od pričakovanj. O dosežkih mandata boste odločali vsak po svoje in rezultat nam bo v marcu dal novo vlado, ki bo krojila prihodnost naše Slovenije.

Trdno zagovarjam stališče, da nam je v naši državi lepo. Kljub temu da boste na tej točki verjetno odmahnili z roko, mimo dejstev ne gre. Na funkciji, ki jo opravljam, vidim vse možne odhodke za različna področja, ki niso izkoriščena, javnosti pa nikoli niso bila predstavljena na način, da bi se jih vsi lahko v polnosti zavedali. Takšne teme namreč niso všečne in odkrito se o njih najbrž niti ne želimo pogovarjati.

Posledica vsega tega je, da ste ob spremljanju raznih soočenj najbrž razočarani. Toda dajanje prevelikih obljub v času, ko je »vsega preveč«, je, milo rečeno, tvegano. Vemo namreč, da jih ob pričakovanju ohranjanja trenutnega standarda ne bo moč udejanjiti.

Tukaj zame osebno leži največje vprašanje. Ali kot narod želimo od politike obljube ali realnost? Najbrž nerešljiva uganka, redko kdo bo tvegal slab rezultat na volitvah s tem, da pove tako, kot je.

Na dušo vam polagam naslednje. Ne glede na naša prepričanja o barvi, smeri ali čem tretjem je pomembno, da naša občina dobi lokalnega predstavnika v hramu demokracije. To se je že dokazalo tako v zgodovini kot tudi v zdajšnjem mandatu. Tako ministru Francu Propsu kot ministru Vinku Logaju sem hvaležen za korektno sodelovanje, ki je dalo vidne rezultate.

Škoda bi bilo, da napetost in razprtije v kampanji rezultirajo v izgubi stika z državno politiko, zato vas pozivam, da se volitev udeležite in s svojim glasom sooblikujete prihodnost naše države.

Vaš župan, Blaž Izlakar

Poročilo o pitni vodi

LETNO POROČILO O SKLADNOSTI PITNE VODE ZA LETO 2025 – JAVNI VODOVOD V UPRAVLJANJU OBČINE ŠMARTNO PRI LITIJI

Občina Šmartno pri Litiji je v letu 2025 upravljala vodovod Štangarske Poljane, ki oskrbuje Podružnično osnovno šolo Štangarske Poljane, skupno 15 prebivalcev ter 29 učencev POŠ Štangarske Poljane.

Zdravstveni nadzor je potekal skladno s Pravilnikom o pitni vodi (Uradni list RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15, 51/17 in 61/23), Uredbo o pitni vodi (Uradni list RS, št. 61/23) in po dogovorjenem načrtu.

V skladu z zakonodajo je na vodovodu vzpostavljen notranji nadzor na osnovah HACCP sistema. Notranji (zdravstveni) nadzor je izvajal Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, Center za okolje in zdravje, Oddelek za pitne in kopalne vode, Enota Novo mesto (v nadaljevanju NLZOH), s katerim je imela Občina Šmartno pri Litiji sklenjeno letno naročilnico. V sklopu notranjega nadzora je bil opravljen tudi redni odvzem vzorcev za mikrobiološke preiskave in fizikalno-kemijske analize, katerih obseg je določen v okviru letnega plana vzorčenja. NLZOH je za vodovod Štangarske Poljane pripravil *Poročilo o zdravstvenem nadzoru vodovodov v občini Šmartno pri Litiji v letu 2025*.

Skupno sta bila na vodovodu odvzeta dva vzorca za mikrobiološke preiskave in en vzorec za osnovne fizikalno-kemične preiskave ter en vzorec za analizo na kovine. Rezultati laboratorijskih preiskav so prikazani v Preglednici 1.

Preglednica 1: Javni vodovod v občini Šmartno pri Litiji, ki je v upravljanju Občine Šmartno pri Litiji, leto 2025; pregled mikrobioloških in kemičnih rezultatov

Vodovod Štangarske Poljane	MIKROBIOLOGIJA							KEMIJA					
	št. vz.	U	%	NU	%	vzrok	%	št. vz.	U	%	NU	%	vzrok
omrežje	2	2	100	0	0	0	0	1	1	0	0	0	/
kovine								1	1	100	0	0	/

Legenda: U = ustrezen, NU = neustrezen,
vzrok pri MKB = število vzorcev z Escherichia coli, enterokoki*

Na vodovodu Štangarske Poljane sta bila v okviru notranjega nadzora oba odvzeta vzorca na omrežju zdravstveno ustrezna. Sanitarno-kemični rezultati in vzorec vode na kovine niso odstopali od predpisanih vrednosti.

V okviru državnega monitoringa sta bila na vodovodu POŠ Štangarske Poljane v letu 2025 odvzeta dva vzorca, rezultati laboratorijskih preiskav pa so prikazani v Preglednici 2. Oba odvzeta vzorca sta bila zdravstveno neustrezna zaradi prisotnosti koliformnih bakterij (3 in 2 CFU/100 ml). Nizka vrednost pH vode ne vpliva negativno na zdravje uporabnikov.

Glede na rezultate laboratorijskih preiskav vzorcev pitne vode med letom v okviru notranjega nadzora in državnega monitoringa NLZOH v poročilu ocenjuje, da je bila voda na vodovodu Štangarske Poljane v letu 2025 občasno zdravstveno neustrezna.

Preglednica 2: Pregled državnega monitoringa v letu 2025

Vodovod	št. vzorcev	U	%	NU	%	vzrok
Štangarske Poljane	2	0	0	2	100	Ph (50 %), kol. bakt. (100 %)

Legenda: U = ustrezen, NU = neustrezen, vzrok: parameter neskladnosti

Tanja Kepa Ferlan

POROČILO O KAKOVOSTI PITNE VODE NA OBMOČJU OBČINE ŠMARTNO PRI LITIJI ZA LETO 2025

Na območju občine Šmartno pri Litiji se uporabnike oskrbuje s tremi vodovodnimi sistemi v upravljanju Javnega komunalnega podjetja Grosuplje, in sicer Debeli Hrib, Felič vrh in Stična.

Letni notranji nadzor je bil izveden s strani pooblaščenega izvajalca Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano. Notranji nadzor se opravlja na podlagi Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15, 51/17 in 61/23) in interne HACCP dokumentacije.

V splošnem lahko ugotovimo, da se je uporabnikom distribuirala ustrezna zdrava pitna voda. Celotno letno poročilo za leto 2025, pripravljeno s strani pooblaščenega izvajalca notranjega nadzora, je objavljeno na spletni strani http://www.jkpg.si/ pod rubriko Kakovost pitne vode, pod katero lahko najdete tudi podatke o tem, s katerega vodovodnega sistema v našem upravljanju se oskrbuje posamezno naselje, se seznanite s Programom oskrbe s pitno vodo in najdete posamezna poročila o kakovosti pitne vode. V zavihku Ceniki se lahko seznanite s ceno oskrbe s pitno vodo.

Povprečna poraba pitne vode v letu 2025 v občini Šmartno pri Litiji je bila 145 l/osebo/dan. Podatke o lastni porabi pitne vode na vašem odjemnem mestu najdete na spletnem portalu komunala.info. Poleg tega so na tem spletnem mestu dosegljiva: Priporočila lastnikom objektov za hišno vodovodno omrežje (HVO) po daljši prekinitvi uporabe pitne vode, Navodila o prekuhavanju vode, Priporočila za uporabo vode ob izdanem ukrepu prekuhavanja vode, Priporočila lastnikom objektov za vzdrževanje hišnega vodovodnega omrežja in Navodila za dezinfekcijo vodovodnega omrežja.

Javno komunalno podjetje Grosuplje

Rezultati notranjega nadzora nad kakovostjo pitne vode pri uporabnikih v letu 2025

		MIKROBIOLOŠKE ANALIZE				FIZIKALNO-KEMIJSKE ANALIZE				
VODOVODNI SISTEM	**količina distribuirane vode [m³]**	**št. vzorcev**	**% ustreznih**	**št. neustreznih**	**vzrok neustreznosti**	**št. vzorcev**	**% ustreznih**	**št. neustreznih**	**vzrok neustreznosti**	**ukrep prekuhavanja [dni]**
Debeli Hrib	22.290 od tega 1.975 občina Šmartno pri Litiji	15	100	0	-	7	100	0	-	0
Felič vrh	2.658 od tega 638 občina Šmartno pri Litiji	6	33	4	SK22, SK36, KB, EC	4	100	0	-	0
Stična	677.759 od tega 122 občina Šmartno pri Litiji	22	100	0	-	9	100	0	-	0

Legenda:

EC - E. coli - pokazatelj fekalnega onesnaženja, CP - clostridium perfringens vključno s sporami je zanesljiv pokazatelj fekalnega onesnaženja, v pitni vodi ni dopustna

KB - koliformne bakterije so pokazatelj stoječe vode (mrtvi rokavi na omrežju ali hišnega vodovodnega omrežja), v pitni vodi niso dopustne

SK22 - št. kolonij pri 22°C je pokazatelj učinkovitosti postopka priprave vode in kaže na možnost razmnoževanja bakterij v omrežju zaradi zastojev ali povečane temperature, mejna vrednost < 100/ml.

SK36 - št. kolonij pri 36°C je pokazatelj učinkovitosti postopka priprave vode in kaže na možnost razmnoževanja bakterij v omrežju zaradi zastojev ali povečane temperature, mejna vrednost < 100/ml.

Očistimo naravo 2026 – občinska čistilna akcija

Avtorica članka: Nataša Dobravec

Pomlad je tu. Narava se prebuja. To je čas, ko prevetrimo naše omare, hiše. Pričnejo se dela na vrtu idr.

Pomlad je tudi čas, da naravi odvzamemo tisto, kar ji ne pripada – naše odpadke.

V lanskem letu se je čistilne akcije udeležilo skoraj 400 prostovoljcev. Pobranih je bilo okoli 4.500 kg odpadkov. V primerjavi z letom 2024 je bilo v letu 2025 pobranih za 1.200 kg odpadkov več.

Čistilno akcijo že tradicionalno organiziramo v sodelovanju z občinskimi prostovoljnimi gasilskimi društvi, za kar smo jim izjemno hvaležni.

Vljudno vabimo prostovoljke in prostovoljce vseh generacij, da se nam pridružite v soboto, 21. 3. 2026.

Za vsa nadaljnja navodila spremljajte objave na naši FB-strani in na socialnih omrežjih področnih prostovoljnih gasilskih društev (prijave, pričetek akcije itd.).

Nekaj napotkov udeležencem:

- na čistilno akcijo pridite primerno obuti in oblečeni,
- s seboj lahko prinesete priročno orodje,
- pred začetkom čiščenja pri vodji zbirnega mesta pridobite ustrezna navodila za ločevanje odpadkov.

Udeležba na akciji je na lastno odgovornost. Organizatorji ne prevzemajo odgovornosti za morebitne poškodbe in nesreče pri akciji.

Dogodek je priložnost za medsebojno druženje in povezovanje vseh generacij.

Čistilna akcija bo potekala ne glede na vreme.

Se vidimo!

Šmarski advent

Avtor članka: Blaž Izlakar

Ob branju tega članka vas verjetno pozdravlja pomladansko sonce, vseeno pa želim strniti nekaj besed o naši lanskoletni pridobitvi.

Ideja o izvedbi omenjenega sicer sega že v leto 2024. Kljub temu da po nekaterih parametrih spadamo med manjše občine, menim, da lahko imamo vse, kar imajo veliki. Razvoj občine ni odvisen samo od posameznikov, temveč od vsote pripadnosti, želje in ponosa celotne skupnosti. Moram vam priznati, da je bilo pri odločitvi o najemu drsališča prisotnega nekaj strahu, kako se bo vse skupaj obneslo. Skozi celoten mandat namreč zagovarjam, da občino sestavljamo ljudje, ne samo infrastruktura, zato je bilo izjemno pomembno, da pri organizaciji dogodkov povežemo vse organizacije pod okriljem občine in skupaj pričaramo praznično vzdušje v občini.

Lahko povem, da so dogodki uspeli in bili zelo lepo obiskani. Tudi vaši pozitivni odzivi so nam dali potrditev in zagon, da se je vredno potruditi in iskati nove ideje za razvoj naše občine. Na tem mestu bi se zahvalil tudi našim zavodom, Javnemu zavodu Bogenšperk, Osnovni šoli Šmartno pri Litiji, Vrtcu Ciciban, Knjižnici Litija in ostalim, ki ste pomagali pri organizaciji in izvedbi vseh dogodkov. Hvala tudi vsem vam, ki ste projekt podprli in se oglasili v našo družbo.

Drsališču in adventnemu parku je po mojem mnenju uspelo pričarati nekaj veselja in spominov. Morda to ni projekt za vsako leto, vsekakor pa nam pozitivna izkušnja oteži čakanje na naslednjo priložnost.

OBVESTILO – JAVNI RAZPIS

Občina Šmartno pri Litiji obvešča, da je na uradni spletni strani občine https://obcina.smartno.si/razpisi/javni-razpis-za-oddajo-javnih-najemnih-stanovanj/ objavljen javni razpis za oddajo javnih najemnih stanovanj.

Rok za oddajo vlog je 31. 3. 2026.

Pred nami so volitve, ki bodo usodno odločale o prihodnosti življenja v Sloveniji. Odločali bomo o tem, ali želimo še naprej hoditi po poti nazadovanja, ko nas dohitevajo in celo prehitevajo države, ki so bile po razvitosti ne dolgo nazaj še daleč za Slovenijo, ali želimo po poti razuma in napredka.

Odločiti se moramo ali želimo:

- **živeti v najetem stanovanju**
- **plačevati višje davke**
- **plačevati davek na nepremičnine**
- **se prilagajati nesmiselnim omejitvam, ki jih oblast nalaga kmetom**
- **financirati nevladne organizacije, katerih glavna dejavnost je politična agitacija**
- **omogočati socialni turizem tujcem**

- **živeti v lastnem domu, neodvisno od volje najemodajalca**
- **z ustvarjenim razpolagati po lastni presoji**
- **uživati sadove dela in odrekanja v preteklosti**
- **razumno gospodariti na lastnem zemljišču**
- **financirati gasilce, Karitas, Rdeči križ, kulturna in športna društva**
- **poskrbeti za državljane Slovenije, ki socialno pomoč dejansko potrebujejo**

Če so vam bližje desni odgovori, volite Slovensko demokratsko stranko!

Boris Doblekar

Zaupajte svoj glas človeku, ki je v preteklosti že dokazal, da se zna boriti za Šmartno pri Litiji in je odločilno prispeval k:

- sanaciji odlagališča Rakovnik;
- k temu, da se je pričela gradnja satelitskega urgentnega centra ob Zdravstvenem domu Litija;
- prenovi železniške postaje Litija in
- k razpisu za gradnjo vrtca, na katerem je občina Šmartno pri Litiji uspela pridobiti prek 1.200.000 EUR za gradnjo vrtca, ter k drugim projektom, ki jih je ta vlada ustavila.

Slovenija v Srcu 6 SDS SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA
Naročnik oglasa je Slovenska demokratska stranka.

Spoštovane občanke in občani Občine Šmartno pri Litiji,

po dobrih dvajsetih letih sem ponovno sprejel povabilo, da kandidiram v našem volilnem okraju na letošnjih državnozborskih volitvah. Odločitev ni bila lahka, a je dozorela zaradi več razlogov.

Veseli me, da sta se stranki Nova Slovenija in Slovenska ljudska stranka znali povezati in za skupen nastop povabili tudi stranko FOKUS Marka Lotriča. Takšno **sodelovanje daje Sloveniji upanje in kaže, da znamo stopiti skupaj, ko je to najbolj potrebno**.

Skoraj dvajset let vodenja Občine Litija mi je dalo dragocene izkušnje in jasen pogled na to, kaj vse je treba izboljšati tudi na državni ravni. Predvsem nam manjka več povezovanja, sodelovanja in posluha. Želim si, da čim prej zapustimo politiko eksperimentiranja ter stopimo na pot ustvarjalne in razvojno usmerjene države, kjer **bosta gospodarstvo in kmetijstvo delovala v bolj predvidljivem okolju, z manj obremenitvami**.

Verjamem, da moramo Slovenijo obravnavati kot celoto – ne najprej Ljubljano, potem pa vse ostalo. **Zakoni naj veljajo enako za vse državljane**, država pa naj bolj prisluhne lokalnim skupnostim, kjer vsak dan dokazujemo, da znamo delati za skupno dobro.

Drage Šmarčanke in Šmarčani, v preteklosti smo že veliko naredili skupaj za razvoj naših občin. Zato vam obljubljam, da vam bom, če mi boste zaupali, z veseljem in odgovorno služil ter **zastopal vaše interese v državnem zboru**.

Stopimo skupaj - skupaj zmoremo več.

Da bosta Šmartno in Litija v Ljubljani slišana

- **Dodatna državna podpora Občini Šmartno pri Litiji pri izgradnji vrtca in skupnih prostorov za OŠ. Zavzemal se bom, da bi bile občine oproščene DDV pri investicijah v šole in vrtce in na ta način pridobile več prepotrebnih sredstev, hkrati bi se postopki poenostavili.**
- **Boljše in varnejše ceste:** na državni ravni je treba zagotoviti **stalen in sistemski vir sredstev** za investicijsko vzdrževanje občinskih cest,ureditev zemljiškoknjižnih stanj ter izgradnjo vodovodov.
- **Brezplačen vrtec za vse otroke.**
- **Brezplačen javni prevoz za vse dijake in študente.**
- **Stabilno in predvidljivo okolje za obrtnike, podjetnike in kmete:** manj zapletov, več zaupanja, jasna pravila.
- **Brez močnega gospodarstva ni prave socialne varnosti.**
- **Občutno znižanje davčnih obremenitev** za gospodarstvo in kmetijstvo, da delo in podjetnost spet dobita pravo vrednost.
- **Jasna in dolgoročna podpora razvoju podeželja in kmetijstva:** kmetijstvo je ključen steber prehranske varnosti, urejene krajine ter razvoja obrti in turizma.
- **Politika mora biti v službi ljudi in države.**
- **Zdravstvo, ki je dostopno vsem.**
- **Nasprotovanje uvedbi nepremičninskega davka.**
- **Krepitev vloge prostovoljnih društev** in medsebojne pomoči – temelji na katerih se gradi prava skupnost.
- **Skrb za kulturo in kulturno dediščino.**
- **Za krepitev športa in drugih rekreativnih dejavnosti.**
- **Večji poudarek domovinski in domoljubni vzgoji.**

To so ključni poudarki iz programa, ki ga želim zastopati v državnem zboru, zato **vas vabim 22. marca 2026 na volitve in obkrožite številko 7.**

7

Franc Rokavec
vaš kandidat za poslanca

POLITIČNI OGLAS. Naročnik: NSi. Obvestilo o preglednosti: nsi.si/preglednost

Skupaj v akcijo. N.Si SLS FOKUS

KO SE LOKALNI GLAS SLIŠI TUDI V LJUBLJANI

V občini Šmartno pri Litiji se je v zadnjem obdobju izvedlo več pomembnih infrastrukturnih projektov. Spremembe so že vidne na terenu in izboljšujejo pogoje za delo, promet ter vsakdanje življenje občank in občanov. Tudi v prihodnje je pomembno, da se na državni ravni odpirajo teme, ki so za Šmartno pri Litiji ključne. Prav zato je pomembno, da ima lokalno okolje sogovornike na državni ravni – med njimi tudi kandidata Gibanja Svoboda dr. Vinka Logaja, ki zagovarja povezovanje lokalnih potreb z državnimi razvojnimi politikami. Le s sodelovanjem med lokalnim okoljem in državnimi institucijami lahko projekti prerastejo iz načrtov v izvedene investicije. Projekti, ki prinašajo razvoj in boljše pogoje za življenje v Šmartnem pri Litiji, morajo ostati naša skupna prioriteta.

Gradnja novega vrtca ob osnovni šoli v Šmartnem
Gradnja novega vrtca je že v teku in predstavlja eno največjih investicij v zgodovini naše občine. Projekt bo zagotovil sodobne, varne in kakovostne pogoje za najmlajše ter dolgoročno razbremenil obstoječe kapacitete. Pomemben delež sredstev za investicijo je zagotovila država – Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje je projektu namenilo 1.936.368,85 evra sofinanciranja. Gre za jasno podporo razvoju predšolske vzgoje v naši občini in dokaz, da lahko s sodelovanjem med občino in državo uresničujemo projekte, ki so ključni za prihodnost naših otrok.

Sanacija odlagališča Rakovnik
Zaključena je bila obsežna sanacija zaprtega odlagališča Rakovnik v vrednosti več kot 4 milijone evrov, ki jo je financirala Republika Slovenija. Gre za eno največjih okoljskih naložb v naši občini v zadnjih letih. Sanacija dolgoročno zmanjšuje okoljska tveganja in pomeni pomemben korak k varnejšemu in bolj urejenemu okolju za občane.

Satelitski urgentni center Litija (SUC)
Ob Zdravstvenem domu Litija poteka izgradnja Satelitskega urgentnega centra. Projekt v vrednosti več kot 1,5 milijona evrov pomeni pomembno izboljšanje dostopnosti nujne medicinske pomoči in diagnostike v lokalnem okolju.

Vozilo urgentnega zdravnika za ZD Litija
Za potrebe nujne medicinske pomoči ZD Litija je bilo zagotovljeno novo vozilo urgentnega zdravnika v skupni vrednosti dobrih 93.000 evrov, pri čemer je kar 70.000 evrov zagotovilo Ministrstvo za zdravje. Sodobno opremljeno vozilo pomeni hitrejši odziv na terenu, boljše pogoje za delo zdravstvenih ekip ter večjo varnost za vse prebivalce.

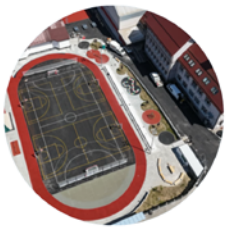

Prenova igrišča pri OŠ Šmartno
Zaključena je bila celovita prenova igrišča pri Osnovni šoli Šmartno, ena večjih investicij v občini v zadnjem obdobju, vredna več kot 780 tisoč evrov. Projekt je podprla država – Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport je zagotovilo 250 tisoč evrov sofinanciranja. Prenovljeno igrišče danes omogoča izvajanje različnih športnih programov, tako za šolske potrebe kot za športna društva in rekreativce.

Sanacije plazov in cest po neurjih in poplavah
Po neurjih in poplavah leta 2023 so bile na območju občine izvedene sanacije več plazov ter poškodovanih cestnih odsekov, med drugim na relacijah Črni potok - Riharjevec, Ježni Vrh -Grmada, JP 709781-odcep Ovčinar, Volčja jama - Jastrebnik - Obolno, Štrus - Zalokar - Bobne - Volčja jama. Sanacijska dela, ki so bila financirana s pomočjo državnih sredstev za odpravo posledic naravnih nesreč, so obsegala izgradnjo opornih zidov, ureditev odvodnjavanja ter obnovo vozišč. S tem je bila zagotovljena večja prometna varnost ter dolgoročna stabilnost prizadetih območij.

O dr. Vinku Logaju
Svojo pot je začel v učilnici, nadaljeval kot ravnatelj in strokovnjak za razvoj šolstva, danes pa kot minister za vzgojo in izobraževanje vodi enega ključnih sistemov v državi. Je sogovornik, ki zna poslušati, odločevalec, ki razume težo odločitev in človek, ki politiko gradi na spoštovanju, jasnih vrednotah in osebni integriteti. V lokalnem odboru Gibanje Svoboda cenimo njegovo strokovnost, izkušnje in način, kako opravlja svoje delo – mirno, premišljeno in odgovorno.

Pred nami je pomembno leto. Smo samozavestni in povezani – z jasnim ciljem, da nadaljujemo začrtano pot ter utrdimo zaupanje, ki smo ga dobili.

Svoboda naprej!

Naročnik: Svoboda, Ameriška ulica 8, 1000 Ljubljana. To je politični oglas o delovanju, dosežkih in načrtih stranke Svoboda.

Na volitve! O meji, ki je ne bi smeli prestopiti

Avtor članka: Franc Props, minister, Ministrstvo za javno upravo

Politika je postala polna cinizma – hladne preračunljivosti, ki ji ni mar za posledice. Niso »ostri«, niso »neprizanesljivi«, ampak ponižujoči do tistih, ki ne delijo enakih prepričanj. Namesto argumentov dobivamo etikete. Te, ko so dovolj grobe, delujejo propagandno – ne prepričujejo, temveč preoblikujejo našo realnost.

Eno takih oznak je bilo znova moč zaslediti: primerjava ljudi z drugačnim političnim prepričanjem z glodavci v kašči. To ni nedolžna prispodoba, ki bi slikovito opisovala razlike v pogledih. V tej podobi je skrita jasna in nevarna logika: nasprotnik ni človek z drugačnim argumentom, ampak škodljivec, ki ga ni treba poslušati, temveč odstraniti.

Tak govor ni nedolžen, četudi se na prvi pogled morda zdi banalen. Najprej pride **beseda** – žalitev, živalska oznaka, prispodoba, ki dehumanizira. Nato **navada** – ponavljanje, sprva v šali, potem »mimogrede« postane del vsakdanjega jezika. Ko se ljudje na to navadijo, postane **nesramnost normalna**, poniževanje se začne prodajati kot »odločnost« in pride dovoljenje – v ljudeh se zasidra prepričanje, da je normalno biti nesramen in brezobziren, ker »tako pač je« in »tako govorijo oni zgoraj«. **Tako se počasi razkraja osnovno spoštovanje, na katerem temelji skupnost**.

Najbolj zaskrbljujoče je, da se to ne dogaja le na političnih odrih. Pride med ljudi. V odnose. V tišino ob srečanju in odvrnjen pogled, kjer je bil nekoč pozdrav. Ne govorim o abstraktni »družbi«. Govorim o ljudeh, ki sem jih poznal. Kot da nisem več človek in sogovornik, ampak oznaka – nekaj, čemur se je treba izogniti, ker sem »napačen« ali »sumljiv«. Vem, da to ni strategija za zmago na volitvah, temveč strategija za razdor skupnosti, za delitev na »naše« in tiste druge. Takšna retorika ne nagovarja državljanov, ampak zvesto množico, ki jo drži skupaj le to, da imajo nekoga, ki ga lahko zaničujejo.

Pred volitvami se običajno pogovarjamo o programih in obljubah. A obstaja še bolj temeljni predpogoj demokracije: jezik. **Če je jezik gnil, je gnil tudi dialog**. Če je jezik ponižujoč, se politika spremeni v obračun in volitve niso več tekmovanje idej, ampak tekmovanje v tem, kdo bo koga bolj razčlovečil. Zato pred volitvami ni postransko vprašanje, kako kdo govori. Je ključno, ker način nagovarjanja pove, kako nekdo vidi ljudi in kako bo z njimi ravnal.

Ob tem želim biti jasen, četudi bo za koga neprijetno. Kdor podpira politike, ki ponižujejo človeka, morda misli, da podpira red, moč ali »naše«. V resnici pa podpira mehanizem, ki je kot kislina, ki razžira prostor, v katerem živimo vsi. Danes zadene tarčo, jutri nekoga drugega, pojutrišnjem pa lahko prav tiste, ki so mu danes ploskali.

Teden pred volitvami je moj poziv preprost: **pojdimo na volitve**. **Ne iz strahu, temveč iz odgovornosti**. Da o naši družbi ne odločajo tisti, ki potrebujejo sovražnika, da sploh vedo, kdo so. Da o jeziku, ki bo jutri postal navada, ne odločajo najglasnejši, ampak najbolj trezni. **Če gremo volit, odločamo mi – tisti, ki še verjamemo, da je človek – človek**. To je v teh časih najpomembnejša meja, ki jo moramo potegniti.

V soju gledaliških žarometov

Vprašanja postavil: dr. Jernej Kotar

S kulturno obarvanostjo Krajevnih novic nadaljujemo tudi v marčevski številki. Tokrat bosta z menoj poklepetala predstavnika Kulturno umetniškega društva Vajkard, predsednica Bernarda Smrekar in režiser zadnje predstave Saša Matijević, ki nam bosta nekoliko pobliže predstavila njegovo delovanje.

Dovolite mi, da se vama pred začetkom našega pogovora v imenu uredništva zahvalim za vajin prijazen odziv našemu povabilu. S svojim delovanjem že dolgo opozarjate nase, začetek letošnjega leta pa je bil za vas še posebej pester. Ampak pojdimo lepo po vrsti – ali nam lahko poveste, kdaj je nastalo vaše društvo in zakaj je bilo ustanovljeno?

Bernarda: Gledališka dejavnost ima v Šmartnem dolgoletno tradicijo. V dvajsetih letih 19. stoletja se je dramska dejavnost razvijala v okviru sokolskega društva in katoliškega Prosvetnega društva, ki sta s številnimi igrami prav tekmovali med seboj. Po letu 1945 je gledališko dejavnost v Šmartnem nadaljevalo Pevsko društvo Zvon. Leta 1952 je zborovodja Franc Gruden premierno postavil na gledališke deske opereto *Planinska roža*, ki so jo ponovno obudili leta 1989 pod vodstvom zborovodkinje Marjance Vidic. V osemdesetih letih so bili ponovni zametki enako mislečih ljudi, ki so ustvarjali in kulturno preživljali prosti čas ter so priložnostno odigrali nekaj iger (*Županova Micka, Navaden človek* itd.).

Veselje do igranja in druženja je v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja ponovno spodbudilo skupino ljubiteljev dramskega ustvarjanja, da so ustanovili Gledališko skupino Vajkard.

Za nastanek društev so po navadi zaslužni posamezniki, ki si želijo povezati enako misleče in skupaj z njimi ustvarjati in preživljati prosti čas. Kdo so bili pobudniki za ustanovitev KUD Vajkard?

Bernarda: Pobudniki za ustanovitev KUD Vajkard so bili takratni člani pri skupini in nova režiserka Marjana Hočevar. Od takrat skupina neprekinjeno deluje že 33 let. Leta 1993 so se pod režisersko taktirko predstavili s komedijo *Vdova Rošlinka*. Predstava je požela velik uspeh, skupini pa se je takrat pridružilo še več mladih članov.

V 33 letih se je skupina na odru predstavila s 26 predstavami. Naj jih nekaj naštejem: *Charlijeva teta, Micki je treba moža, Sluga dveh gospodov, Dohodnina, Niti tat ne more pošteno krasti, Mama je umrla dvakrat, O ne, Ščuke pa ne, Štirje letni časi, Spusti me pod kovter, Resno moteni, Pižama za šest, Afera pouhen kufer, Minister, ljubica in truplo.*

Bilo je tudi nekaj predstav za otroke: *Špicparkeljc, Gremo na vlak, Povodni mož* itd. Na gradu Bogenšperk smo uprizarjali viteške igre ter na Noči čarovnic čarovniške procese.

Kot je bilo omenjeno že v uvodu, ste zelo dejavni v našem lokalnem okolju, pred kratkim ste uprizorili tudi zelo lepo obiskano predstavo. Kje črpate navdih oziroma kako se odločite, katera predstava je prava za vas?

Saša: Vsak nov projekt v našem društvu raste iz bogate tradicije preteklih uprizoritev in močnega skupnega duha. Kot društvo smo zapriseženi komediji, saj je naše glavno vodilo ponuditi predstavo, pri kateri se ljudje lahko sprostijo, zabavajo in pozabijo na vsakdanje skrbi.

Ali ste morda uprizorili že tudi kakšno lastno predstavo?

Saša: Ne.

Uprizoriti predstavo gotovo ni lahka naloga, saj zahteva ogromno vaje, odrekanja in organizacije. Ali nam lahko na kratko poveste, kako poteka proces od ideje do premiere?

Saša: Na skupščini društva na začetku leta se dogovorimo in preverimo, kdo od članov je v novi sezoni pripravljen sodelovati pri pripravi predstave. Šele ko vemo, koliko igralcev imamo na voljo, se lahko premaknemo naprej. Nato nastopi režiser. Njegova naloga je najti scenarij, ki ustreza številu članov, ki so pripravljeni sodelovati, in dogovorjeni tematiki. To je pogosto najtežji del poti – najti nekaj, kar bo »sedlo« ekipi in hkrati pritegnilo občinstvo. Če je na mizi več možnosti, o njih na podlagi kratkih opisov odločamo skupaj. Nato sledi priredba scenarija, pri kateri besedilo prilagodimo naši energiji, zmožnostim in željam. Potem se določijo vloge, pri čemer vsak igralec dobi svoj alter ego. Kot ekipa nove predstave se zbremo na uvodnem sestanku in pričnemo z bralnimi vajami, kar je naš prvi stik z besedilom, ko spoznavamo like in dinamiko dialogov. Po poletnem premoru se zadeva zares »preseli na oder«. A predstava ni le to, kar se vidi na odru. Ker delujemo na prostovoljni bazi, za vse poskrbimo sami, od scenografije, kostumografije do tehnične podpore, kot so zvok, luči in grafično oblikovanje. Sami skrbimo tudi za promocijo, da je dvorana ob premieri primerno polna. Bolj ko pa se bliža premiera, bolj postaja intenzivno. Vaje niso več le občasne, ampak postanejo del vsakdana. Pred generalko se na odru dobivamo po več dni zapored, da izpilimo vsak gib in vsako besedo. Ves trud, neprespane noči in ure vaj se zlijejo v en sam večer, v premiero. Težko pričakovana premiera je trenutek resnice in največja nagrada za celotno ekipo, poleg aplavza, seveda.

Koliko časa pa potrebujete za pripravo ene predstave?

Saša: Priprava predstave je pravi maraton, ne sprint. Vse skupaj se začne že pred poletjem, ko imamo prvi sestanek in začnemo z bralnimi vajami. To traja približno dva meseca, dobivamo pa se enkrat tedensko, da se spoznamo s tekstom in svojimi liki. Potem si privoščimo poletni premor, da se ideje malo »usedejo«, takoj po dopustih pa gre zares. Začnemo s postavljanjem igre na oder, kar nam vzame še dodatne tri do štiri mesece. Letošnja predstava je bila kar zalogaj, zato smo vložili še več truda – vadili smo polne štiri mesece po dvakrat na teden, povprečno tri ure na večer, vmes pa oddelali še kakšen delovni vikend, da smo vse skupaj res izpilili. Skratka, za tisto uro in pol ali dve na odru stoji ogromno ur druženja in trdega dela. Če skrajšam: od prvega srečanja do premiere preteče skoraj celo leto.

Bi pa tu še dodal, da na odru ne bi stali, če ne bi imeli najmočnejše podpore v zakulisju – doma. Našim družinam, partnerjem in prijateljem se iz srca zahvaljujemo za vso potrpežljivost in podporo v zadnjih mesecih. Vemo, da nas marsikateri večer ni bilo doma, da so se vaje vlekle pozno v noč in da so nam delovni vikendi »ukradli« skupne trenutke. Hvala, ker razumete našo strast do gledališča, ker ste nam pustili prostor za ustvarjanje in ker ste prevzeli vajeti doma, medtem ko smo mi pilili svoje vloge. Brez vaše podpore ta predstava ne bi bila to, kar je. Hvala, ker ste naša največja opora!

Nič od tega seveda ne bi bilo mogoče brez požrtvovalnega in prostovoljnega dela članov društva. Koliko članov trenutno šteje KUD Vajkard?

Bernarda: Društvo trenutno šteje 34 članov. Vendar se člani porazdelijo skozi dejavnosti, ki jih glede na predstavo potrebuje društvo.

Kako pa poteka vključevanje novih članov? Kaj pričakujete od kandidatov?

Saša: Vključevanje novih članov v našo skupino načeloma poteka postopoma, še posebej če so šele na začetku svoje gledališke poti. Začnemo z manj izpostavljenimi vlogami, na primer z delom prišepetovalca, tehnično pomočjo, manjšo vlogo v predstavi ali pa kandidata povabimo, da se nam najprej pridruži pri obisku samih vaj. Na ta način lahko v živo spoznajo celoten proces nastajanja predstave in začutijo naš način dela, še preden se nam pridružijo in stopijo pod žaromete. Od kandidatov pričakujemo predvsem močno željo po nastopanju in pripravljenost za učenje. Pomembno nam je, da so ljudje preprosti, sproščeni in pripravljeni na vse, kar pride

zraven pri delu v gledališki skupini – od discipline na vajah, scenskega dela do timskega duha, ki nas povezuje. Ob tej priložnosti vabimo vse, ki imajo veselje do odra in se v tem opisu prepoznajo, da nas obiščejo na vajah. Z veseljem jim bomo vse pokazali, razložili in jim predstavili našo skupino.

Morda nekoliko neprijetno vprašanje, pa vendar – kako bi vi ocenili pomen vašega društva za lokalno okolje?

Bernarda: Pomen našega društva za okolje je velik, saj ljudem damo neko sprostitev in malo smeha v tem hitečem življenju, včasih tudi dobrodelno noto. Saj pravijo SMEH JE POL ZDRAVJA!

Ali ste za svoje delovanje že prejeli kakšno priznanje ali nagrado?

Bernarda: Kot vidnejši dosežek velja izpostaviti priznanje Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti za najboljšo stransko vlogo na Linhartovem srečanju ljubiteljskih gledaliških skupin v sezoni 2004/2005. Dobila jo je Špela Sedevčič za vlogo Janeza v predstavi *Micki je treba moža*, ki jo je režirala Mateja Štritof.

Preden se poslovimo, vas moram seveda vprašati še glede vaših načrtov za bližnjo prihodnost. Ali lahko našim bralkam in bralcem že zaupate, kateri projekti so pred vami?

Saša: Res je, da so misli delno že pri novih idejah, a glede na izjemen odziv publike, uspeh trenutne predstave in vso energijo in čas, ki smo ju vložili v njeno ustvarjanje, smo sprejeli odločitev, da naša trenutna prioriteta ostaja ta projekt. Odločili smo se, da s predstavo *Minister, ljubica in truplo* gostujemo po Sloveniji vsaj do konca leta. Želimo, da bi si predstavo ogledal čim širši krog ljudi, saj nam trenutna energija na odru in odziv publike potrjujeta, da smo na pravi poti. Sezono pa načrtujemo skleniti tam, kjer se vse skupaj prične – ponovno se bomo vrnili v Šmartno pri Litiji, kjer bomo decembra 2026 ali januarja 2027 z zadnjo predstavo uradno zaključili to poglavje in sklenili krog gostovanj.

Draga sogovornika, najlepša hvala za prijeten pogovor. V imenu uredništva vama želim uspešno delo in veliko dobro obiskanih predstav.

Na Klišeju pridno izkoriščamo (relativno) hladno vreme

Avtorica članka: Živa Bučar

V soboto, 17. januarja, smo se s klubom Kliše odpravili na smučanje na bližnje avstrijsko smučišče Nassfeld (Mokrine). Iz Litije smo se odpravili že ob petih zjutraj, polni pričakovanj in dobre volje. V Litijo pa smo se vrnili ob 19:00, prijetno utrujeni, a zadovoljni. Čeprav je bilo vreme oblačno in rahlo megleno, nam to ni pokvarilo dneva – sneg, družba in smučarski zagon so naredili svoje.

Vse informacije o naših projektih, dogodkih in priložnostih za sodelovanje lahko najdeš na naši Facebook strani (https://www.facebook.com/klise.klub/) ali na naši spletni strani. Vse dijake in študente, ki bi želeli soustvarjati dogodke v lokalnem okolju, vabimo, da stopijo v stik z nami in postanejo del naše ekipe.

Komaj čakamo na nova skupna doživetja!

Informativni dan na Gimnaziji Litija

Avtorica članka: Tanja Boltin

V petek, 13., in soboto, 14. februarja smo na šoli pripravili informativna dneva za bodoče dijake.

V vseh treh terminih nas je obiskalo 245 osnovnošolcev in njihovih staršev. Večina učencev je prišla iz Litije, Šmartnega pri Litiji in Zagorja ob Savi, pa tudi iz Gabrovke, Trbovelj, Hrastnika, Ljubljane, Dola pri Ljubljani in Moravč. Bodoče dijake smo seznanili z življenjem in delom na šoli, predstavili smo jim predmetnik šole, obvezne izbirne vsebine, ekskurzije in podali osnovne informacije o vpisnem postopku. Učenci so si lahko ogledali tudi predstavitve posameznih predmetnih področij. Rok, do katerega morajo devetošolci oddati prijave, je 2. april 2026.

Ponovno na sejmu Alpe-Adria

Avtorica članka: Mojca Knez

Javni zavod Bogenšperk se je tudi letos z veseljem odzval prijaznemu vabilu Turizma Ljubljana k sodelovanju na turističnem sejmu Alpe-Adria, ki je potekal od 4. do 7. februarja 2026 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

V petek, 6. marca 2026, smo na stojnici Kreativna Ljubljana obiskovalcem predstavili našo turistično destinacijo Šmartno pri Litiji in enega njenih najprepoznavnejših biserov – grad Bogenšperk. Z veseljem smo delili zgodbe o bogati dediščini, kulturnih znamenitostih in doživetjih, ki jih ponuja naše okolje, ter obiskovalce povabili, naj nas obiščejo tudi v živo.

Posebno pozornost je pritegnila delavnica izdelave nakita iz porcelana, na kateri se je predstavila naša rokodelka **Barbara Dacar**. Njene ustvarjalnost, natančnost in ljubezen do rokodelstva so navdušile številne obiskovalce, ki so si z zanimanjem izdelali unikaten kos nakita.

Iskrena hvala vsem, ki ste se ustavili na naši stojnici, poklepetali z nami in pokazali zanimanje za naš kraj. Veselimo se novih srečanj in priložnosti, ko bomo lahko lepote Šmartna pri Litiji in gradu Bogenšperk ponovno predstavili širši javnosti.

Kulturni vikend v Šmartnem

Avtor članka: Javni zavod Bogenšperk

Letošnji kulturni praznik smo v Šmartnem obeležili s pestrim kulturnim dogajanjem, ki se je odvijal kar dva dni in na dogodke privabil več kot 800 obiskovalcev.

Sobotno dogajanje se je začelo ob in v Kulturnem domu Šmartno pri Litiji. V dvorani je bila najprej na vrsti gledališka predstava za najmlajše, ki so jo uprizorile vzgojiteljice Vrtca Ciciban, z naslovom *Danes nočem videti nikogar več*. Sledila je kino predstava *Mali Alan*, namenjena šolarjem in tudi odraslim ljubiteljem animiranih filmov. V parku se je ob 9:00 odprla priložnostna kavarnica, v kateri sta obiskovalcem tople napitke postregla župan Blaž Izlakar in podžupan Darko Vidic.

Ob 12.00 je prav tako v parku sledil osrednji kulturni dogodek – literarni recital, ki ga je v sodelovanju z Nežo Verdonik in ZaTeatrom organizirala Knjižnica Litija. Pester, srčen program je bil odličen prikaz ustvarjalnosti vseh generacij in pristne povezanosti s kulturo, ki smo ji v popoldanskih urah dodali še malo tekmovalnega duha. Pripravili smo namreč dva tematsko obarvana kviza, povezana s kulturo in Francetom Prešernom. Na prvem so se pomerili otroci, na drugem pa tudi odrasli. Vsi so pokazali res dobro mero znanja.

Obeleženje kulturnega praznika se je v nedeljo nadaljevalo na gradu Bogenšperk, kjer smo odprli vrata obiskovalcem iz vse Slovenije in jih z brezplačnim javnim vodenjem v dveh terminih popeljali po muzejskih razstavah. Kulturni vikend smo sklenili v večernih urah v dvorani Kulturnega doma Šmartno, in sicer s komedijo *Minister, ljubica in truplo* domače gledališke skupine KUD Vajkard.

Iskreno se zahvaljujemo Občini Šmartno pri Litiji, Knjižnici Litija, Vrtcu Ciciban, Neži Verdonik in ZaTeatru, Gogi – šmarski mladini, KUD-u Vajkard in vsem posameznikom, ki ste s svojim delom, talentom in predanostjo prispevali k res pestremu dogajanju ob letošnjem kulturnem prazniku.

Hvala tudi vsem obiskovalcem prireditev, ki ste s svojo prisotnostjo in podporo dali kulturi poseben pomen. Se vidimo spet prihodnje leto!

Šmarski pust razveselil Staretov trg

Avtorica članka: Mojca Knez

V soboto, 14. februarja 2026, je na Staretovem trgu potekal tradicionalni Šmarski pust, ki je tudi letos privabil številne obiskovalce.

Dogajanje je prvič popestrila povorka v spremstvu Pihalnega orkestra Litija in klovnese, ki je otrokom na trgu pripravila razigrano in veselo rajanje. Tradicionalno so nas obiskali tudi kurenti iz Leskovca, ki so obiskovalcem predstavili običaje kurentovanja in s svojim zvonjenjem simbolično preganjali zimo. Na harmonikah sta jih spremljala Lan in Blaž, učenca Glasbene šole Bučar, ki sta s svojo glasbo dodatno popestrila dogajanje.

Za tople napitke in sladke dobrote je poskrbela ekipa Javnega zavoda Bogenšperk, ki je maškaram delila čaj in slastne krofe. Te so spekle pridne članice Društva kmetic Litija in Šmartno, ki vsako leto znova navdušujejo s svojimi kulinaričnimi dobrotami.

Veseli nas, da se je na trgu zbralo toliko obiskovalcev, ki so skupaj ustvarili prijetno in sproščeno vzdušje. Tudi vreme nam je bilo tokrat naklonjeno in, kot kaže, nam je s skupnimi močmi uspelo pregnati zimo. Iskrena hvala vsem nastopajočim, sodelujočim in obiskovalcem za tako številčno udeležbo.

Se vidimo spet prihodnje leto!

Šmarska mladina za šmarsko mladino

MLADI SOUSTVARJAMO PRIHODNOST V DOMAČEM KRAJU

Avtor članka: Javni zavod Bogenšperk

Projekt Šmarska mladina za šmarsko mladino dokazuje, da imajo mladi v Šmartnem pri Litiji veliko želja, idej in volje za sodelovanje. Skupina izvajalcev, ki je sprva štela pet članov, je danes zrasla na enajst predanih mladih, ki aktivno sodelujejo pri pripravi in izvedbi mladinskih programov. Skupaj soustvarjamo prostor, kjer se prepletajo znanje, zabava, sodelovanje in medgeneracijsko povezovanje.

Skozi leto vsak torek med 15:00 in 17:00 v Krajevni knjižnici Šmartno izvajamo brezplačno učno pomoč za osnovnošolce. Odziv je presegel vsa naša pričakovanja – oblikovala se je skupina rednih obiskovalcev, ki se radi vračajo. Učna pomoč ni namenjena le razlagi šolske snovi, temveč tudi spodbujanju samozavesti, delovnih navad in občutka podpore. Poseben poudarek namenjamo medgeneracijskemu povezovanju, saj želimo ustvariti prostor, kjer se mlajši in starejši eden od drugega učijo, si pomagajo in gradijo spoštljive odnose.

Novembra lani smo prvič izvedli *Murder dinner* na gradu Bogenšperk – interaktivno večerjo z igro preiskovanja umora. Dogodek je bil razprodan v enem dnevu, kar je jasen dokaz, da si mladi želijo kakovostnih in drugačnih vsebin. Udeleženci so prevzeli vloge likov, zbirali namige in ob večerji razkrivali skrivnost zločina. Večer smo izvedli na čudoviti lokaciji gradu Bogenšperk v sodelovanju z mladim kolektivom Krčme na gradu Bogenšperk in ob podpori Javnega zavoda Bogenšperk. Odzivi so bili izjemno pozitivni, člani pa so bili nad prvo izvedbo navdušeni, zato že razmišljamo o novih zgodbah in ponovitvah.

Od lanskega leta organiziramo tudi mesečni tematski pub kviz, ki poteka v Kulturnem domu Šmartno pri Litiji. Dogodek združuje zabavo, znanje, sodelovanje in zdravo tekmovalnost. Ekipe izkazujejo veliko zanimanje in stalno udeležbo, kar potrjuje, da je kviz postal priljubljen del družabnega dogajanja v kraju. Vsak mesec pripravimo novo temo, ki je zanimiva za vse, ob tem pa skrbimo za sproščeno vzdušje, v katerem se lahko preizkusijo tako mladi kot tudi starejši udeleženci.

Projekt ne bi mogel rasti brez podpore lokalnega okolja. Iskreno se zahvaljujemo Občini Šmartno pri Litiji za podporo in zagotovljena sredstva ter Javnemu zavodu Bogenšperk za sodelovanje in pomoč pri izvedbi programov. Projekt Šmarska mladina za šmarsko mladino je sofinanciran s strani Evropske solidarnostne enote.

Skupaj dokazujemo, da lahko mladi v Šmartnem pri Litiji ustvarjamo priložnosti zase in za druge. Projekt Šmarska mladina za šmarsko mladino ostaja prostor povezovanja, ustvarjalnosti in rasti – za današnje in prihodnje generacije.

Šmarska mladina za šmarsko mladino

Knjižnica Litija

Avtorica članka: Aleksandra Mavretič

Potopisno predavanje Ferski otoki

Barbara Popit je strastna popotnica, o svojih doživetjih je napisala več knjig. O Ferskih otokih knjigo z naslovom *Potopljena v svet legend. »Pusti, redko poseljeni otoki ležijo v mrzlem Atlantskem oceanu, tam nekje med Norveško in Islandijo. Tako blizu, pa vendarle tako daleč. Osamljeni sredi širnega oceana v družbi vetra, skrivnostnih meglic in hitro spreminjajočega se vremena. Zagrnjeni v tančico deževne zavese ali obsijani s soncem in obdani s tišino. To je raj za ljubitelje divje narave, raj za ptice in nešteto ovac. Raj za ljudi, ki iščejo mir.«* (iz knjige B. Popit). Potopisno predavanje bo v torek, 17. marca, ob 19:00 v Knjižnici Litija.

Slikarska razstava *Ljudje*

Knjižnica Litija in društvo LILA vabita na prvo samostojno slikarsko razstavo Hane Guna. Hana je dijakinja 3. letnika Gimnazije Trbovlje. Odprtje razstave bo v torek, 7. aprila, ob 18:00 v Knjižnici Litija.

Predavanje Balkonske zasaditve za barvito poletje

Knjižnica Litija vabi na aktualno predavanje o novostih na področju balkonskih zasaditev. Branka Urbanija Juvančič ima več kot 35-letne izkušnje na področju vzgoje rastlin, izbora rastlin in spremljanja hortikulturnih trendov. Svoje izkušnje že vrsto let deli z bralci strokovnih člankov v *Družini, Vzajemnosti* in vrtnarskem klubu *Gaia*, pri čemer bralcem približuje raznolikost, lepoto in zakonitosti urbanega vrtnarjenja.

Svoje znanje z veseljem predaja naprej v obliki predavanj, ki združujejo strokovnost, toplino in sodobne pristope urbanega ter trajnostnega vrtnarjenja. Namenjena so vsem, ki želijo ustvariti cvetočo, zeleno ali užitno oazo na balkonu, terasi ali okenski polici ter ob tem pridobiti praktične nasvete, ki jih lahko takoj uporabijo v vsakdanjem življenju. Brezplačno predavanje bo 9. aprila ob 19:00 v šmarski knjižnici.

Pust veselih ust

Avtorici članka: Simona Pelko in Veronika Kočevar,
socialni animatorki

Po nekaj hladnih mesecih se prileže, da nas ponovno obiščejo topli dnevi, ko se tudi narava začenja prebujati. Zimo vsakoletno preganjamo s pustovanjem, ko se tako mladi kot tudi tisti malo manj mladi našemimo v različne pustne kostume in rajamo naokoli. Pustni čas predstavlja most med zimo in pomladjo – prinaša veselje, smeh in prijazne norčije. Pustovanje je namreč najstarejši ljudski običaj, ki ga zelo radi praznujemo še danes.

V matičnem domu smo v sklopu pustnega dogajanja pripravili dva prijetna in srčna dogodka, ki sta stanovalcem pričarala posebno vzdušje. Ob pustnem rajanju smo se zaposleni in stanovalci prelevili v »veselo pustno srčno ambulanto«, ki je delila smeh, dobro voljo in iskrice v očeh. Dogodek je dodatno polepšal obisk najmlajših maškar iz Vrtca Ciciban, ki so s svojo otroško energijo in razigranostjo prinesle posebno toplino ter nas vse skupaj za trenutek pomladile.

Posebno doživetje pa je bil tudi tradicionalni obisk kurentov iz Leskovca pri Ptuju. S svojim značilnim zvonjenjem, energijo in srčnostjo so v naš dom prinesli pravo pustno vzdušje, odganjali zimo

ter ogreli srca vseh prisotnih. Stanovalci so jih sprejeli z velikim veseljem, saj takšni obiski ohranjajo bogato slovensko tradicijo in spodbujajo medgeneracijsko sodelovanje.

V enoti Litija so nas obiskale maškare iz Srca Slovenije in iz sosednjega VDC-ja, ki so s svojo radostno energijo zagotovo pregnale zimo iz vsakega kotička našega doma. Veliko časa pa smo namenili izdelavi prav posebnih pustnih kostumov, saj smo se letos prvič opogumili in se prijavili na povorko Litijskega pustnega karnevala. S pomočjo svojcev, prostovoljcev in zaposlenih so »očarljivi lokvanji« odpeljali stanovalke »vesele žabe« na invalidskih vozičkih v mesto med vse zbrane gledalce. Smisel pusta je namreč tudi povezovanje celotne mestne skupnosti in del te skupnosti smo zagotovo tudi mi. Kljub dežnim kapljam in slabemu vremenu smo glasno regale, kvakale, plesale in mahale na vse strani ter s svojo pozitivno energijo prepričale komisijo, da nam je podelila »posebno nagrado« pustnega karnevala.

Vse naše domske maškare pa so vsako leto dokaz, da radost in igrivost nimata roka trajanja, in njihova neizmerna življenjska energija nam je lahko vsem za zgled. Tako z našimi maskami, humorjem in povezani s skupnostjo zaključujemo »staro« ter odpiramo prostor novim začetkom. Med vse vas in nas kličemo takšno pomlad, ko bo vsak človek imel sočloveka rad.

Društvo upokojencev Šmartno pri Litiji

NAŠI JUBILANTI

V sredo, 4. februarja, je praznoval 90 let življenja naš sokrajan gospod Tine Skubic, ki z ženo Pavlo živi na Valvazorjevi ulici v Šmartnem.

Vsem nam, še posebej pa starejšim, življenje na pot postavlja številne ovire, povezane z leti starosti, a Tine kljub letom in načetem zdravju ohranja visoko raven samostojnosti. Kadar pa potrebuje pomoč, mu to nudijo njegovi bližnji. Sin Jani, žena Andreja, hči Milena ter njen mož in številni vnuki ter vnukinje, ki poskrbijo, da sta tako Pavla kot Tine v dobrih rokah, obdana s pozornostjo in toplino. Ob visokem jubileju smo ju obiskali tudi sosedje in predstavniki Društva upokojencev Šmartno pri Litiji. Vsi skupaj smo slavljencu Tinetu zaželeli čvrstega zdravja ter obilo veselja do življenja.

Že dan kasneje pa je pomemben jubilej, 85 let življenja, praznovala gospa Ančka Ulčar, nepogrešljiva članica upravnega odbora Društva upokojencev Šmartno. Ančka v društvu ureja tako finančne kot organizacijske in druge naloge, da delo poteka gladko. Svoje moči in dobrote pa ne razdaja le upokojencem, temveč tudi v enem najstarejših pevskih zborov v Sloveniji, v Mešanem pevskem zboru Zvon Šmartno, v katerem v vlogi blagajničarke že dolga leta skrbi, da so finance društva urejene. Tudi tu njeno delo za druge opazno presega njeno pevsko vlogo. Je ena od stebrov Zvona. Za urejenost računovodskih in knjigovodskih zadev pa skrbi še v drugih društvih. Tudi gospe Ančki v imenu vseh upokojencev in upokojenk, pevk in pevcev želimo zdravja in še mnoga leta!

Jože Loc

TOČKA ZA STAREJŠE

Točka za starejše, ki deluje pri Društvu upokojencev Šmartno pri Litiji, ima cilj nuditi podporo starejšim v občini, da bi kvalitetno in čim boj samostojno živeli v domačem okolju. Z delovanjem smo začeli kot projekt, financiran s strani EU, od marca 2024 pa delujemo ob veliki pomoči in podpori Občine Šmartno pri Litiji in Razvojnega centra Srca Slovenije.

Prostovoljci točke nudimo svoj čas za druženje, pogovor, pomoč pri manjših opravilih, spremstvo, sprehode in učenje. Prav tako nas lahko vprašate, karkoli vas zanima, če ne bomo vedeli odgovora, ga bomo poiskali ali vas usmerili v ustrezno institucijo. Preko predavanj in delavnic, ki jih organiziramo, izpolnjujemo tudi svojo izobraževalno nalogo.

20 prostovoljk in prostovoljcev Točke za starejše smo v preteklem letu opravili čez 1300 ur prostovoljnega dela in več izobraževanj na temo prostovoljstva in sprememb v zvezi z uveljavljanjem pravic iz dolgotrajne oskrbe. Obiskovali smo starejše na domu, sodelovali pri razvozu donirane hrane in paketov RK. Bili smo spremljevalci stanovalcev DSO Tisje na njihovih skupinskih sprehodih in posameznike v domu tudi redno obiskovali. Učence OŠ Šmartno pri Litiji smo spremljali v šolo – Pešbus – in jih varovali na kritičnih točkah na poti v šolo.

V okviru medgeneracijskega sodelovanja sta bila izvedena delavnica ob kulturnem prazniku in druženje z otroki VVZ Ciciban na Bogenšperku ob risanju na kamne. Prav tako smo organizirali in se družil z ostalimi občani na ustvarjalnih delavnicah in na izobraževanju o osteoporozi. Z Razvojnim centrom Srca Slovenije organiziramo mesečne delavnice uporabe pametnega telefona in se udeležujemo tudi njihovih izobraževanj in okroglih miz.

V letu 2026 bomo nadaljevali z utečenimi aktivnostmi in dodali nove, zato vas vabimo, da se nam pridružite kot prostovoljci.

Če potrebujete kakršnokoli pomoč, nas lahko pokličete na telefon 064 251 737, nam pišete na mail upokojenci.smartno@gmail.com, izpolnite obrazec na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji ali nas obiščete v pisarni DU Šmartno vsako sredo med 10.00 in 12.00.

Lepa beseda, prijaznost, solidarnost, empatija, drobna pozornost – ne zahtevajo veliko, prinesejo pa veliko obojestranske sreče.

Milica Medved, koordinatorica Točke za starejše

Občni zbor veteranov 2026

Avtor članka: OZVVS Litija - Šmartno

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Litija - Šmartno je v soboto, 21. februarja 2026, izvedlo redni občni zbor. Ta je potekal v kulturnem domu v Šmarnem pri Litiji. Prisotnih je bilo 93 članic in članov ter sedem gostov.

Pred začetkom zbora je predsednik združenja Ivan Lovše vse prisotne povabil, naj z vstajanjem izkažejo spoštovanje ob prihodu prapora v dvorano. Po pozdravu praporu društva je slovensko himno zapel naš veteran Franc Kotar. Sledila sta predstavitev »veteranskega dejanja« ter kratek kulturni program, v katerem je na harmoniko zaigral Blaž Gorišek.

Predsednik je nato pozdravil vse člane in goste, med njimi župana Francija Rokavca, predsednika PO Ljubljana okolica Janeza Gregoriča, predstavnike sosednjih območnih združenj veteranov vojne za Slovenijo – iz Kočevja Antona Vovka, iz Ribnice Franca Rusa in Dušana Nosana, iz Domžal Vasjo Novaka ter predstavnika Združenja Sever Janka Končarja in OZSČ Ladislava Muzgo.

Člani smo soglasno sprejeli dnevni red in poslovnik ter izvolili organe zbora. V nadaljevanju smo obravnavali poročilo o delu OZVVS v letu 2025, finančno in poslovno poročilo OZVVS za leto 2025 ter poročilo nadzornega odbora. Vsa poročila so bila potrjena brez pripomb, kar potrjuje uspešno in pregledno delovanje združenja v preteklem letu.

Pomemben del zbora so predstavljale volitve vodstva. Navzoči smo najprej razrešili dosedanje organe, nato pa soglasno izvolili novo vodstvo za mandatno obdobje 2026–2030.

Kandidati za vodenje OZVVS Litija - Šmartno so naslednji:

predsedstvo:
predsednik Ivan Lovše, podpredsednik Drago Kovič, sekretarka Jožica Belja, član Jože Kos, član Janez Jurič (61), članica Majda Litrop (zadolžena za vodenje članstva), član Franci Stopar;

nadzorni odbor:
predsednik Janez Škrabanja, član Matjaž Urbanc, član Rado Poglajen;

častno razsodišče:
predsednik Aleksander Jovanovič, član Janez Jurič (58), član Silvo Muzga;

praporščaki:
Jože Kos, Ivan Meserko, Janez Jurič (61), Silvo Muzga, Martin Lindič;

vodje komisij:
strelstvo Zdravko Železnik, pohodništvo Rado Poglajen, nogomet Aleksander Jovanovič, pikado Izidor Mlakar, ribištvo Drago Vozelj, kegljanje Marjan Jerič.

Sprejeli smo tudi program dela in finančni načrt OZVVS za leto 2026, s katerima združenje nadaljuje svoje poslanstvo ohranjanja vrednot osamosvojitve ter skrbi za veterane.

Ob zaključku so gostje pohvalili prizadevno delo članov in vodstva ter poudarili pomen sodelovanja med združenji.

Zbor je potrdil tudi delegata za zbor ZVVS, Ivana Lovšeta in Jožeta Kosa, z možnostjo imenovanja nadomestnih delegatov v primeru odsotnosti.

Občni zbor se je sklenil v konstruktivnem in tovariškem vzdušju, z jasno začrtanimi cilji za prihodnje delo.

Obisk v Oglarski deželi

Avtorica članka: Marinka Vidgaj

V duhu kulture smo ob slovenskem kulturnem prazniku organizirali popoldansko strokovno ekskurzijo za člane upravnega odbora in pevsko skupino Gartrožce. Spoznavali smo naravno in kulturno dediščino Oglarske dežele na Dolah pri Litiji.

V vaškem kulturnem središču nas je sprejela gospa Irena Bostič, predsednica Krajevne skupnosti Dole. Predstavila nam je kraj, krajevno skupnost, znamenitosti, dejavnosti in društva ter nam podelila zloženke, v katerih so predstavljene naravne in kulturne znamenitosti Oglarske dežele. Prijazno nas je povabila tudi v obnovljeno in skrbno urejeno farno cerkev Marijinega vnebovzetja. Iz njenih besed smo začutili utrip podeželja – kako so v kraju, ki je precej oddaljen od mestnih središč, zelo aktivni in z roko v roki delujejo za uspehe in ponos svojega kraja.

Pot smo nadaljevali na Slivno, na Oglarsko domačijo Brinovec. Predstavili so nam stoletno tradicijo oglarjenja in z besedo ter sliko prikazali celoten postopek pridobivanja oglja v kopi. Opisali so tudi Pohod po oglarski poti in posamezne točke, ki pohodnike navdušujejo s poglobljenim doživetjem oglarske dežele. Družina Brinovec nas je navdušila s svojo predanostjo, pogostila z domačimi dobrotami in značilnim oglarskim kruhom. Od tako delovne in prijazne družine se je bilo res težko posloviti. V sproščenem pogovoru smo začutili njihov trud in srčnost ter kako daleč od mestnih središč z roko v roki ohranjajo in nadgrajujejo naravno in kulturno dediščino iz roda v rod. Družini Brinovec iskrene čestitke!

Kot se za praznik spodobi, smo ekskurzijo zaključili s poznim popoldanskim kosilom na Turistični kmetiji Krjan v Dobovici. Tudi tam smo ob bogati kulinariki in domačih dobrotah začutili pristno domačnost, značilno za Oglarsko deželo.

Obogateni z novimi spoznanji in doživetji smo dostojno obeležili slovenski kulturni praznik. Lepo je bilo.

V Hiši kranjske čebele

Avtorica članka: Marinka Vidgaj

Člani DU Šmartno in člani sekcije Nove korenine Primskovo smo se v četrtek, 19. februarja 2026, z avtobusom skupaj podali na poldnevni poučni potep in druženje v občino Ivančna Gorica. Obiskali smo Hišo kranjske čebele v Višnji Gori, Zeliščno lekarno in čajnico v Stični ter stiško baziliko.

Foto: Jože Černe

Znamenita stara šola v Višnji Gori je postala pravi učni labirint, ki ga je navdihnila kranjska sivka. Po muzeju nas je vodila strokovna in izkušena vodička gospa Petra. Pred vstopom v stavbo nam je predstavila srednjeveško mesto Višnja Gora, zgodovino mesta, znamenitosti in legendo o višnjegorskem polžu. V muzeju smo prisluhnili zgodbi o povezanosti čebelarjev in čebelarskih družin. Ob doživljajski razstavi smo začutili vstop v čebelji svet, v kar so nas popeljali virtualni junaki, člani slovite čebelarske družine Rothschutz iz Višnje Gore. Preko multimedijskih vsebin smo spoznavali slovenske avtohtone čebele. Interaktivna razstava je posvečena avtohtoni kranjski čebeli. Privoščili smo si tudi kratek oddih v njihovi Kavarni ob kavici in hišnih medenih dobrotah.

V Hiši kranjske čebele je res tako kot v panju. Nič koliko stvari bi si lahko še ogledali in se poglabljali v čebelji svet. Bilo je prijetno, poučno in domače. Še se bomo vračali.

Poučno pot smo nadaljevali v Stično v Zeliščno lekarno in čajnico. Tudi tam smo začutili skrb in odnos do ohranjanja dediščine. Ogledali smo si zeliščne izdelke, ki jih izdelujejo po receptih patra Simona Ašiča. V čajnici, ki so jo uredili v cisterjanskem slogu, smo si privoščili oddih ob skodelici zeliščnega čaja za pomirjanje in dobro počutje.

Vstopili in ogledali smo si tudi samostansko cerkev, stiško baziliko, ki velja za Marijin romarski kraj. V cisterjanskem muzeju v Stični se nahaja tudi Muzej krščanstva na Slovenskem. To je državni muzej, osrednja ustanova na področju zbiranja, proučevanja in razstavljanja premične kulturne dediščine.

Poučno in prijetno druženje smo ob odličnem kosilu zaključili na Turistični kmetiji Fajdiga v Temenici.

Navdušeni in bogatejši za novo znanje smo se poslovili z željo, da se kmalu spet dobimo skupaj na kakšni poučni poti ali pa izletu.

Dolgotrajna oskrba – vsebina in namen

Avtor članka: MDI Litija - Šmartno

Popolno predstavitev nam bo predstavila mag. Carmen Rajer, ki je sodelovala pri pripravi zakona in ga že izvaja kot vodja vstopne točke v CSD Posavje. Obiskala nas bo v domu MDI, Parmova ulica 7, Litija, 19. marca 2026 ob 10.00. Vabljeni!

Namen dolgotrajne oskrbe je omogočiti ljudem, da lahko čim dlje ostanejo v svojem domačem okolju, če si to želijo, hkrati pa zagotoviti ustrezno pomoč tudi takrat, ko bivanje doma ni več mogoče. Sistem temelji na solidarnosti in dostopnosti ter je urejen z Zakonom o dolgotrajni oskrbi.

Dolgotrajna oskrba je namenjena odraslim osebam, starejšim od 18 let, ki imajo stalno ali začasno prebivališče v Sloveniji in so vključene v zavarovanje za dolgotrajno oskrbo. Upravičenost se ugotavlja na podlagi ocene potreb, pri čemer se oseba razvrsti v eno od petih kategorij glede na stopnjo odvisnosti od pomoči drugih.

Uporabniki lahko izbirajo med različnimi oblikami dolgotrajne oskrbe. Ena izmed najpogostejših je dolgotrajna oskrba na domu, pri kateri oseba prejema pomoč pri vsakodnevnih opravilih v svojem bivalnem okolju. Na voljo je tudi dnevna dolgotrajna oskrba, pri kateri uporabnik del dneva preživi v organiziranem okolju, nato pa se vrne domov.

Posebna oblika je oskrbovalec družinskega člana, pri kateri lahko bližnja oseba prevzame skrb za upravičenca in je zato tudi finančno priznana. Sistem vključuje tudi e-oskrbo, ki s pomočjo tehnologije omogoča večjo varnost in podporo na daljavo. Kadar bivanje doma ni več mogoče, je vključena tudi institucionalna oskrba, na primer v domovih za starejše, možna pa je tudi izbira denarnega prejemka namesto storitev.

Postopek uveljavljanja pravic se začne na vstopni točki za dolgotrajno oskrbo, ki deluje na centru za socialno delo. Tam posameznik ali njegov svojec dobi informacije, pomoč pri izpolnjevanju vloge in nadaljnja navodila. Po oddaji vloge sledi ocena upravičenosti, nato pa se skupaj s koordinatorjem pripravi osebni načrt oskrbe, prilagojen potrebam in željam uporabnika.

Sistem dolgotrajne oskrbe se financira s prispevkom za dolgotrajno oskrbo, ki ga plačujejo zaposleni, delodajalci, upokojenci in samozaposleni. Namen prispevka je zagotoviti stabilno in dolgoročno financiranje ter enak dostop do storitev za vse, ki jih potrebujejo.

Pomembno je vedeti, da dolgotrajna oskrba nadomešča nekatere obstoječe pravice, zato hkratno prejemanje primerljivih pravic, kot sta dodatek za pomoč in postrežbo ali osebna asistenca, ni mogoče.

Pogosta vprašanja

Kaj je dolgotrajna oskrba?
Dolgotrajna oskrba je pomoč osebam, ki zaradi zmanjšane samostojnosti potrebujejo podporo pri vsakodnevnih opravilih in skrbi za kakovostno življenje.

Komu je dolgotrajna oskrba namenjena?
Namenjena je odraslim osebam, ki zaradi zdravstvenega stanja ali starosti potrebujejo pomoč drugih in izpolnjujejo pogoje za vključitev v sistem.

Ali lahko ostanem doma?
Da, cilj sistema je, da posameznik lahko čim dlje ostane v domačem okolju, če je to glede na njegovo stanje mogoče in če si to želi.

Kako začnem postopek?
Postopek se začne na centru za socialno delo, na vstopni točki za dolgotrajno oskrbo, kjer se odda vloga.

Ali me lahko oskrbuje družinski član?
Da, ena od možnosti je oskrbovalec družinskega člana, ki lahko za opravljanje oskrbe prejema tudi plačilo.

Kje lahko dobim dodatne informacije?
Dodatne informacije so na voljo na centrih za socialno delo, na uradnih spletnih straneh države ter pri lokalnih društvih in organizacijah, ki nudijo podporo starejšim.

V konzorciju VIPTOČKE se zavedamo, da so postopki za uveljavljanje pravic lahko zapleteni in naporni, zlasti za starejše in njihove svojce, zato nudimo pomoč pri pridobivanju informacij o dolgotrajni oskrbi ter pomoč pri izpolnjevanju vlog in obrazcev. Obiskovalcem smo na voljo za pogovor, usmeritve in podporo pri prvih korakih v postopku uveljavljanja pravic. Naš cilj je, da nihče ne ostane sam pri urejanju zadev, ki pomembno vplivajo na kakovost življenja.

Zapis povzet po viru:
https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/dolgotrajna-oskrba/

»Aktivnosti sofinancira Ministrstvo za javno upravo v okviru javnega razpisa za razvoj in profesionalizacijo NVO in prostovoljstva 2024.«

Opomnik o nekaterih tekočih dejavnostih društva:

- torek od 9:30 do 10:30, rekreativna vadba v novem domu društva;
- četrtek od 9:30 dalje, od oktobra do maja, ustvarjalne delavnice v prostorih društva;
- vsako sredo od 16:00 do 17:00, vadba v bazenu v Šmartnem, skupaj z društvom diabetikov;
- četrtek od 16:30 do 19:00, klekljanje v novem domu društva;
- četrtek, pohodi v sodelovanju z društvom diabetikov.

Vadbe športnih sekcij

- strelstvo: četrtek od 16:00 do 17:30 na strelišču v Šmartnem;
- balinanje: od ponedeljka do petka od 16:00 dalje na balinišču društva, v zimskih mesecih pa ob istem času prstomet v novem domu društva;
- šah: urnik vadbe po dogovoru z udeleženci v novem domu društva;

- kegljanje: sreda in petek od 8:00 do 9:00;
- pikado: torek od 11:00 do 12:00 v novem domu društva;
- namizni tenis: sreda in petek od 16:00 do 19:00 v novem domu društva.

Urniki se bodo tekom leta prilagajali uporabnikom dejavnosti.

Podrobnejše informacije o drugih dejavnostih (izletih, srečanjih, letovanjih, koriščenju kapacitet itd.) bodo objavljene v obvestilih, ki jih prejemajo vsi člani.

Razvojni center Srca Slovenije

OD PRVEGA SREČANJA DO TRAJNOSTNEGA NASLEDSTVA – ZAČETEK PROJEKTA NEXT GEN TOURISM

Razvojni center Srca Slovenije se je 27. in 28. januarja udeležil srečanja partnerjev mednarodnega projekta Next GEN Tourism, ki ga je organiziral vodilni partner, Univerza Akureyri iz Islandije. Krovni cilj projekta je opolnomočiti izobraževalce poklicnega izobraževanja in posameznike (naslednike turističnih podjetij) s kompetencami, ki jih mala in srednje velika turistična podjetja potrebujejo za uspešen prenos lastništva in upravljanja na nove generacije.

Projekt je neposredno namenjen izobraževalcem poklicnega izobraževanja, posredno pa malim in srednje velikim turističnim podjetjem, ki se soočajo z izzivi nasledstva. Z opolnomočenjem izobraževalcev in zagotavljanjem inovativnih orodij za usposabljanje na področju uspešnega nasledstva želimo prispevati k preprečevanju zapiranja podjetij, ohranjanju delovnih mest in večji odpornosti turističnega sektorja za prihodnje generacije tako v Srcu Slovenije kot širše po Sloveniji.

V decembru smo partnerji v Sloveniji, Avstriji in na Islandiji izvedli fokusne skupine, v katere so bili vključeni različni strokovni profili s področja turizma ter turistični ponudniki, ki so se že soočili ali se soočajo s prenosom turističnih podjetij na mlajše, manj izkušene generacije. Namen raziskave je bil prepoznati ključne kompetence, ki jih posamezniki potrebujejo za uspešno delovanje v turističnem sektorju. Ugotovitve predstavljajo izhodišče za pripravo kurikuluma, t. j. izobraževalnih vsebin, študij primerov in praktičnih orodij, ki bodo naslednikom turističnih podjetij v pomoč pri uspešnem prenosu in upravljanju podjetij.

Rezultati fokusnih skupin so pokazali na številne izzive, med drugim na zakonodajne ovire, medgeneracijski razkorak in razkorak v vrednotah med družinskimi člani ali zaposlenimi ter pomanjkanje poznavanja razpoložljivih orodij. Posebej so bile izpostavljene kompetence, kot so znanje o prenosu lastništva in vodenja, strateško in finančno načrtovanje, razumevanje ESG poročanja, trajnostnega razvoja in trajnostnega upravljanja podjetij, ki so ključne za dolgoročni razvoj turističnega sektorja.

Na podlagi ugotovitev fokusnih skupin smo lahko zasnovali okvir kompetenc, ki opredeljuje ključna znanja in spretnosti za uspešno načrtovanje nasledstva. V teku je priprava kurikuluma, ki bo vključeval učne načrte in učne poti, prilagojene lokalnim razmeram in potrebam. Razviti bodo zbirka praktičnih orodij, kot so kontrolni seznami, predloge in vodniki za mala in srednje velika podjetja, ter izobraževalni moduli, ki bodo pokrivali teme od razumevanja nasledstva do finančnega načrtovanja in ESG meril itd. Pomemben del projekta bodo tudi študije primerov uspešnih in neuspešnih prenosov turističnih podjetij, ki bodo služile kot praktičen učni pripomoček.

Razvita bo še digitalna aplikacija (tudi v slovenskem jeziku) za ocenjevanje pripravljenosti na nasledstvo, ki bo po izpolnjenem vprašalniku podjetjem ponudila personalizirano poročilo o stopnji njihove zrelosti za nasledstvo. Poleg tega bo vzpostavljeno digitalno središče znanja, obogateno s članki, blogi, videoposnetki in drugimi uporabnimi vsebinami.

V projekt bomo aktivno vključili lokalna turistična podjetja, ki se soočajo z izzivi nasledstva, in izobraževalce poklicnega izobraževanja s področja turizma. Verjamemo, da s tem lahko pozitivno vplivamo na lokalno gospodarstvo in spodbujamo nadaljnji razvoj turizma. Naše lokalno okolje ponuja številne zanimivosti in priložnosti tako za domače kot tuje obiskovalce, pri čemer se še vedno učimo, kako jih ustrezno in učinkovito predstaviti. Z evropskimi projekti s področja turizma, kot je Next GEN Tourism, se temu cilju uspešno približujemo.

Jasna Presečki

Dolgotrajna oskrba v vaši občini

Avtorica članka: Monika Kubelj,
informatorka za dolgotrajno oskrbo

Kaj se spreminja in kako uveljaviti pravice?

Sistem dolgotrajne oskrbe (DO) v Sloveniji je eden najpomembnejših socialnih projektov zadnjih let. Zakon o dolgotrajni oskrbi (ZDOsk-1) se s ciljem zagotavljanja celostne podpore osebam, ki zaradi bolezni, starostne oslabelosti ali invalidnosti potrebujejo pomoč pri vsakodnevnih opravilih, postopoma uveljavlja od leta 2024. Kako dobro poznate svoje pravice iz naslova dolgotrajne oskrbe in kaj storiti, da do njih pridete?

Zakon predvideva postopno uveljavljanje pravic in oblikovanje mreže izvajalcev, vstopnih točk, informacijskih rešitev in podpornih mehanizmov. Pri vzpostavljanju sistema dolgotrajne oskrbe pa se je pokazalo, da bo za njegovo celovito in učinkovito implementacijo potrebnega več časa, kot je bilo sprva predvideno. Do danes je že uveljavljena pravica do oskrbovalca družinskega člana (od 1. januarja 2024), od julija veljajo pravice do dolgotrajne oskrbe na domu, e-oskrbe tudi kot samostojne pravice, s 1. decembrom lani pa se uvajajo še dolgotrajna oskrba v instituciji, dnevna dolgotrajna oskrba in denarni prejemek. Vstopna točka s sedežem na Masljevi 3, Domžale, je te dni pospešeno začela izdajati tudi ročne odločbe za dolgotrajno oskrbo na domu. V nadaljevanju sledi nekaj uporabnih informacij o pridobivanju omenjenih pravic, komu so namenjene in kaj storiti po prejemu odločbe?

Vstopna točka – kjer se postopek začne

Če ste vi ali vaši svojci ocenili, da bi potrebovali pomoč pri vsakodnevnem življenju bodisi zaradi bolezni, gibalne oviranosti bodisi kognitivnega upada ali poškodbe, in bi želeli izpolniti vlogo za uveljavljanje pravice do dolgotrajne oskrbe, potem je najpomembnejša informacija, da se obrnite na vstopno točko, ki je zadolžena za vaš okraj. VT CSD Osrednja Slovenija – vzhod pokriva kraje znotraj občin Domžale, Kamnik, Komenda, Mengeš, Trzin, Lukovica, Moravče, Litija, Šmartno pri Litiji ter nekaj krajev znotraj občine Ivančna Gorica (Pusti Javor, Radanja vas, Sela pri Sobračah, Sobrače in Vrh pri Sobračah).

Vloge lahko prinesete osebno v Domžale na sedež Centra za socialno delo Osrednja Slovenija – vzhod, Maslejeva 3, 1230 Domžale, kjer vas bomo informirali z vsemi podatki na temo pravic iz dolgotrajne oskrbe. Vlogo lahko pošljete tudi po e-pošti na gp-csd.osvzh@gov.si ali po običajni pošti (v kuverti) na naslov CSD OSV, Masljeva cesta 3, 1230 Domžale. Vse potrebne informacije dobite tudi na enotah CSD OSV v Litiji in Kamniku, kamor prav tako lahko prinesete vloge – ni vam potrebno hoditi v Domžale. Za več informacij se obrnite na svetovalca na VT, ki vam bo na voljo na telefonski številki 01 777 00 29 ali 01 777 03 40.

Katere pravice obstajajo?

Zakon uveljavlja pet osnovnih pravic in vsaka od njih na svoj način omogoča vlagatelju in potem upravičencu lajšanje in premagovanje težav. Kdo sploh lahko vloži vlogo za dolgotrajno oskrbo? Vlagatelj mora biti starejši od 18 let, imeti mora začasno ali stalno prebivališče v RS in mora tam tudi dejansko bivati in biti mora zavarovan za dolgotrajno oskrbo. Velja tudi za zavarovano osebo pri tujem nosilcu zavarovanja v drugi državi članici Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švici. Bodite pozorni, da vlogo oddate na tistem CSD-ju, ki je za vas krajevno prisojen in kjer imate svoje stalno prebivališče. Pojasniti je treba tudi, da se omenjene osnovne pravice med seboj izključujejo, kar pomeni, da dveh hkrati ne morete koristiti. Obstajata še dve dodatni pravici: e-oskrba, ki vam v primeru, da se skozi postopek ocenjevanja uvrstite v vsaj prvo kategorijo, pripada avtomatsko, in pravica SKOS (storitve za krepitev in ohranjanje samostojnosti).

Obstajajo tri različne oblike vlog: splošna vloga za dolgotrajno oskrbo (namenjena dolgotrajni oskrbi na domu, dolgotrajni oskrbi v instituciji in dnevni dolgotrajni oskrbi), vloga za oskrbovalca družinskega člana in vloga, s katero lahko starejši od 80 let uveljavljajo e-oskrbo kot samostojno pravico. E-oskrba velja torej kot dodatna pravica in hkrati kot samostojna pravica za starejše od 80 let.

Kakšen je postopek?

Izpolnjeno vlogo na vstopni točki obravnavajo strokovni delavci, ki se z vlagateljem dogovorijo za obisk na domu ali v instituciji in takrat opravijo ocenitev upravičenosti. Slednjo vam potem tudi pošljejo v vpogled. V postopku pridobivanja pravic se preverja tudi nekaj drugih pogojev, ki morajo biti izpolnjeni, odvisno od tega, katero vlogo za dolgotrajno oskrbo boste oddali. Temu sledi odločba z opisom storitev in obsegom ur, iz katere je razvidno vse: v katero od petih kategorij ste se uvrstili in koliko ur oskrbe ste v skladu s to kategorijo dobili. Šele po prejemu odločbe se boste morali, če se boste odločili koristiti pravico do dolgotrajne oskrbe, odpovedati tako imenovanim primerljivim pravicam. Te pa so dodatek za pomoč in postrežbo (DPP), vključenost v ISV (institucionalno varstvo), vključenost v osebno asistenco in komunikacijski dodatek. Obstaja pet kategorij upravičenosti in vsaka kategorija predstavlja svoj obseg pomoči pri osnovnih in podpornih dnevnih opravilih, storitve zdravstvene nege in storitve za krepitev in ohranjanje samostojnosti.

Ko prejmete ugodilno odločbo, se torej odločite, kaj boste koristili, in se obrnete na izvajalca dolgotrajne oskrbe, s katerim podpišete osebni načrt. Preverite, kateri izvajalci so z vašo občino podpisali koncesijo: občina Komenda (Medgeneracijsko središče Komenda), občina Mengeš (Zavod Taurus), občine Kamnik, Domžale, Moravče, Litija, Šmartno pri Litiji (Pristan), občina Trzin (Deos, d. o. o., PE Center starejših Črnuče), občina Lukovica (Deos, d. o. o., Notranje gorice), občina Ivančna Gorica s kraji (DSO Grosuplje). V načrtu priporočenih storitev kot priloge odločbe bodo našteti konkretni izvajalci dolgotrajne oskrbe, ki delujejo v vašem kraju. Sicer pa velja, da lahko v primeru koriščenja pravice do dolgotrajne oskrbe v instituciji izberete katerikoli DSO v Sloveniji želite. Vsak vlagatelj ima tudi pravico do pritožbe.

21. Pohod po Jablaniški poti

Avtor članka: Društvo za razvoj podeželja LAZ

Društvo za razvoj podeželja LAZ letos organizira že 21. Pohod po Jablaniški poti, ki bo v soboto, 28. marca 2026. Start pohoda bo pri gasilskem domu v Zgornji Jablanici med 7:00 in 10:00. Zaključek pohoda s kratkim kulturnim programom bo v Gradišču pri Litiji ob 12:30.

Pohod po Jablaniški poti je krožna pot, dolga okoli 16 km, na kateri pohodniki premagajo 450 m višinske razlike in jo običajno prehodijo v štirih do petih urah. Pot je primerna tako za izkušene pohodnike kot tudi začetnike in družine.

Odkrijte lepoto Jablaniške doline, kjer se tradicija in narava srečujeta v popolnem sožitju. Vsaka vas v tej dolini je kot samostojno poglavje v knjigi, ki jo lahko doživite in raziskujete.

Kje vas bo vodila pot?
Pot se začne pri gasilskem domu v Zgornji Jablanici in gre mimo cerkve sv. Ane ter se nadaljuje skozi gozd do Jablaniških Laz. Tam si lahko pohodniki privoščite prvi postanek na kmetiji Pr' Gustelnu. Pot vas bo nato popeljala mimo stare sušilnice sadja. Z nadaljevanjem poti in sledenjem markacijam boste prišli do Prelesja, kjer je kontrolna točka, čudoviti razgledi ter narava. Na kmetiji Pr' Kavc vas bodo pričakale domače dobrote. Pot boste nadaljevali do Mamolja in cerkve sv. Janeza Krstnika. Ob sledenju markacijam vas bo pot pripeljala do Zelenca. Od tukaj vas čaka le še vzpon do cerkve sv. Marije Magdalene in spust v vasico Gradišče pri Litiji.

Na cilju Jablaniške poti, na dvorišču Eko kmetije Pr' Kokol, ne bo manjkalo dobre hrane, pijače, glasbe in bogatega kulturnega programa. Za domače dobrote bosta poskrbeli Eko kmetija Pr' Kokol in Domačija Vovk, za zaključek pa Društvo LAZ. Ob vrnitvi na izhodišče se oglasite še na Domačiji spominov pri Samčevih, kjer si boste lahko ogledali stare družinske fotografije ter ohranjene starine.

Zakaj zadnjo marčevsko soboto preživeti v naši družbi?
Ker se bomo na 21. Pohodu po Jablaniški poti ponovno srečali s starimi prijatelji in znanci, stkali nova poznanstva, uživali v naravi, lepih razgledih in se družili s prijaznimi domačini.

Se vidimo 28. marca 2026 na 21. Pohodu po Jablaniški poti.

Dobrodošli pri nas, v čarobnem kotičku Srca Slovenije!

Kontakt: drustvo.laz@gmail.com, 030 285 823 ali 051 312 739
Več informacij na https://www.srce-me-povezuje.si/drustvolaz/ in Facebooku: Društvo LAZ

NAVODILA ZA PISANJE PRISPEVKOV

Prispevki za objavo v Krajevnih novicah morajo vsebovati naslednje:

naslov, navedbo avtorja, odebeljen prvi odstavek, smiselno strukturirano besedilo, celotna dolžina članka naj ne presega 3/4 strani (pisava Times New Roman 12, razmik med vrsticami 1,5 – članek je lahko daljši po predhodnem dogovoru z uredništvom), posebej priložene slike čim večje ločljivosti (ne prilepljene v Word). Želje v zvezi z oblikovanjem članka naj bodo zapisane na koncu dokumenta v rdeči barvi.

Izvedena uspešna javna tribuna s predstavitvijo programa stranke Demokrati

Avtor članka: Andrej Jurič

V ponedeljek, 2. februarja 2026, ob 18:00 je v veliki sejni sobi Občine Litija na Jerebovi ulici 14 potekala javna tribuna s predstavitvijo programa stranke Demokrati Anžeta Logarja.

Osrednji poudarki dogodka so bili namenjeni ključnim vsebinskim področjem programa. Gospodarski del je predstavil g. Mirko Požar, program s področja zdravstva dr. Tadej Osterc, področje kmetijstva pa g. Rok Roblek. Predsednik stranke, g. Anže Logar, je tribuno povezoval in predstavil tudi druga pomembna vsebinska področja programa stranke.

Posebnost tribune je bila v tem, da je bila zasnovana interaktivno, saj so imeli udeleženci možnost aktivno sodelovati v razpravi, postavljati vprašanja in podajati konkretne predloge. Največ zanimanja je bilo za teme zdravstva, dolgotrajne oskrbe in ohranjanja kmetijskih zemljišč, pri katerih so udeleženci izpostavili tudi več pobud za izboljšave.

Posebnost dogodka je bila njegova interaktivna zasnova, saj so imeli udeleženci možnost aktivnega sodelovanja v razpravi, postavljanja vprašanj in podajanja mnenj ter predlogov tako predsedniku stranke kot nosilcem posameznih programskih področij.

V razpravi se je zvrstilo več vprašanj, predvsem s področja zdravstva, dolgotrajne oskrbe in ohranjanja kmetijskih zemljišč. Udeleženci so ob tem podali tudi več konkretnih predlogov, zlasti v zvezi z izboljšavami sistema dolgotrajne oskrbe.

Tribuna je potekala v prijaznem in kulturnem dialogu, kar je vrednota, ki jo stranka Demokrati dosledno zagovarja. Organizatorji se ob tej priložnosti iskreno zahvaljujejo vsem udeležencem za podporo, konstruktivna vprašanja, predloge in spoštljiv potek razprave.

Odprtje EV Clinic v Litiji –

POMEMBEN KORAK ZA PRIHODNOST MOBILNOSTI V NAŠI REGIJI

Avtor članka: Simon Lokar,
predsednik Območne obrtne zbornice Litija

Litija je bogatejša za pomembno novo pridobitev – odprtje specializirane servisne delavnice za električna vozila EV Clinic. Gre za tehnološko napreden center, ki lastnikom električnih in hibridnih vozil omogoča kakovostna in cenovno dostopnejša popravila, kar je velik korak naprej tako za uporabnike kot za razvoj obrtništva v naši regiji.

Kot Območna obrtna zbornica Litija smo izjemno zadovoljni, da je bil za lokacijo izbran prav naš kraj. To potrjuje, da je Litija prepoznana kot okolje, ki podpira razvoj sodobnih storitev in novih tehnologij. Takšni projekti krepijo lokalno gospodarstvo, ustvarjajo nova delovna mesta in odpirajo prostor za prenos znanja v panogi, ki se zelo hitro razvija.

Za vzpostavitvijo EV Clinic v Sloveniji stojita domača podjetnika Klemen Poglajen in Sašo Tomažič, ki v sodelovanju z uveljavljeno mednarodno mrežo EV Clinic – s koreninami na Hrvaškem – v naš prostor prinašata znanje, izkušnje in sodobno diagnostiko za popravila električnih in hibridnih vozil. Posebna dodana vrednost centra je pristop »popraviti namesto zamenjati«, kar pomeni nižje stroške za uporabnike in bolj trajnosten odnos do virov.

Odprtje tovrstnega centra je pomembno tudi za prihodnost avtoservisne dejavnosti. Električna vozila postajajo del vsakdana, zato je ključno, da se lokalni obrtniki in serviserji pravočasno vključujejo v nove trende in pridobivajo ustrezno znanje in kompetence. EV Clinic v Litiji pomeni priložnost za novo znanje, sodelovanje in nadaljnji razvoj stroke.

Na odprtju so bili prisotni številni predstavniki lokalnega okolja in strokovne javnosti. Posebej velja izpostaviti g. Mirana Andrejeka, predsednika sekcije avtoserviserjev pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije, ki s svojim delom že vrsto let aktivno podpira razvoj dejavnosti. Prisotni so bili tudi ustanovitelji iz Hrvaške, kar dodatno potrjuje mednarodno dimenzijo in strokovno zaledje projekta.

V Območni obrtni zbornici Litija verjamemo, da je EV Clinic več kot le nov servis – je simbol prehoda v bolj zeleno, inovativno in na znanju temelječe gospodarstvo. Veseli nas, da se Litija uvršča med kraje, kjer se prihodnost mobilnosti že dogaja danes.

Zbiratelj kupuje stare stripe

**Kupim vse vrste stripov – posamezne ali cele zbirke.
Plačilo v gotovini, pridem osebno.
041 276 687, Roman**

Zabavni kotiček

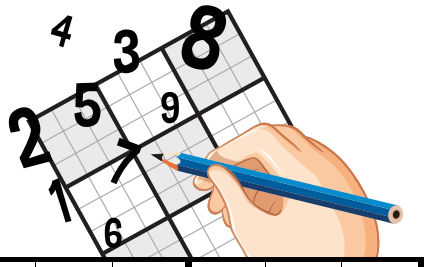

					5		1	
		8						
			6	7	3			4
7	9						3	6
	8		1		6		7	
4	6						8	2
2			4	9	1			
						6		
	4		5					

SESTAVIL: RAJKO ORISHA	PRILJUBLJENOST, POZNANOST, POLJUDNOST	TRAVA DRUGE KOŠNJE	AMERIŠKI IGRALEC, AL	SNOV, KI DAJE SLADEK OKUS	TRAČNICA	HUN. KRALJ IN VOJSKOVODJA, IMENOVAN »BIČ BOŽJI«	NAČRTNA GOJITEV ŽIVALI ZA IZKORIŠČANJE	SESTRIN MOŽ ALI BRAT ZAKON. PARTNERJA
SLOVENSKO TEKMOVANJE MLADIH PEVCEV								
PREHOD IZ TRDEGA V TEKOČE STANJE								
PACANJE, PACKARIJA								
SPOZNANJE, DOJETJE / VELIKA, NESTRUP. KAČA					LOŠČ, EMAJL / VREDNOST BLAGA			
							ČEPICA BREZ ŠČITNIKA, BARETKA	PODLOŽNIK V FEVDALIZMU

REVIJA 5D KRIŽANKE (5,13)	ČLAN TABORNIKOM PODOBNE ORGANIZACIJE	ROKOMETNA DRUŽINA IZ TREBNJEGA, MATIC, MIHA IN MARKO	KRONIKA, LETOPIS	ZAČETEK IN KONEC LONCA	UDARJANJE KONJSKIH KOPIT OB TLA, PEKETANJE	VIR FOTO: MIRAN HOJNIK © CC BY 2.0	IVO ANDRIĆ / SL. PESNIK JENKO			VZKLIK NA BIKOBORBAH / ŽEN. IME ANASTAZIJA			BONNIE TYLER / MUSLIMAN. MOŠKO IME		
KOŽA Z LASMI, BOJNI PLEN INDIJANCEV						POŽETANJIVA, STRNIŠČE / NAŠA NAJDALJŠA REKA					AM. KOŠAR. SHAQUEILLE / NOG. KLUB IZ MADRIDA				
IMETNIK KONCESIJE												GL. MESTO GANE / TEKOČINA V ŽILAH			
OČE				OBDELOVALEC KAMNA / JOSIP STRITAR									PREDMET, STVAR / LEA SIRK		
MESTO V SRBIJI, JZ OD BEOGRADA								ŽENSKA, ZNANA PREDVSEM IZ RUMENEGA TISKA							
JUNAK WAGNERJEVE OPERE								VRAŽNI OBESEK, AMULET							

Težak februar, a borba se nadaljuje

Avtor članka: Ernest Mrzel

Po zimskem premoru so rokometaši RD Herz Šmartno v prvenstvo 1. B SRL vstopili z veliko želje in energije, vendar je bil razpored na začetku leta vse prej kot lahek. Januar in februar sta prinesla niz zahtevnih tekem, tesnih končnic in dragocenih izkušenj.

Prvo tekmo po premoru so Šmarčani odigrali 31. januarja v gosteh pri ekipi **RK Črnomelj**, kjer se je srečanje končalo z neodločenim izidom 31 : 31. Kljub vročemu gostovanju so naši fantje pokazali karakter in si priborili pomembno točko.

Tudi teden dni kasneje je sledila nova drama. V domači **Dvorani Pungrt** so proti **RK Dobova** iztržili neodločen rezultat 30 : 30. Tekma je bila izenačena od prve do zadnje minute, odločale so malenkosti.

FOTO: arhiv RD Herz Šmartno

V 17. krogu je sledilo gostovanje pri **MRK Ljubljana**, na katerem so domačini slavili s tesnim rezultatom 32 : 31. Šmarčani so bili vse do zaključka v igri za točke, a je tokrat zmanjkalo nekaj športne sreče.

Februar se je nadaljeval z domačo tekmo proti **RK Drava Ptuj**, na kateri so gostje izkoristili svoje priložnosti in zmagali s 25 : 33. Niz zahtevnih obračunov se je zaključil še z gostovanjem pri **RD Koper**, na katerem so Primorci slavili z 31 : 26.

Kljub rezultatsko zahtevnemu obdobju ekipa ostaja povezana in motivirana. Prikazane igre so pokazale, da fantje lahko konkurirajo vsakemu nasprotniku, zdaj pa je cilj to potrditi tudi rezultatsko.

Marec prinaša nove priložnosti
V marcu Šmarčane čakajo tri pomembne tekme:

20. krog – 7. marec 2026 ob 19.00
Dvorana Pungrt
RD Herz Šmartno : **RK Dol TKI Hrastnik**

21. krog – 13. marec 2026 ob 20.30
Dvorana Brinje
RK Grosuplje : RD Herz Šmartno

22. krog – 28. marec 2026 ob 19.00
Dvorana Pungrt
RD Herz Šmartno : **ŠD Mokerc - KIG**

Odločilni del sezone pred vrati

Po koncu marca se bo prvenstvo 1. B SRL razdelilo na dva dela. Ekipe, uvrščene od 1. do 8. mesta, bodo nastopale v **končnici za prvaka**, medtem ko se bodo moštva od 9. do 12. mesta borila v **končnici za obstanek**. RD Herz Šmartno, se trenutno nahaja na 7. mestu, zato bodo prav marčevske tekme izjemnega pomena. Vsaka osvojena točka lahko pomeni razliko med bojem za vrh lestvice ali zahtevnim nadaljevanjem sezone v spodnjem delu razpredelnice. V taboru **RD Herz Šmartno** se zavedajo pomembnosti prihajajočih obračunov, a hkrati poudarjajo, da ostajajo osredotočeni predvsem nase – na svojo igro, borbenost in ekipni duh, ki jih je krasil že v preteklih sezonah. Zaključek rednega dela bo tako postregel z napetimi obračuni in prav vsaka tekma bo imela težo malega finala.

Zdaj fantje še bolj kot kadarkoli potrebujejo podporo s tribun!

ZAHVALA

ob izgubi očeta in ata

MARJAN OMAHEN

(6. 10. 1950–15. 1. 2026)
iz Gradiških Laz

Zahvaljujemo se vsem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče.
Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

Minili sta 2 leti, odkar nas je zapustila

LJUDMILA ŠTRUS

iz Ščita
(1932–2024).

Zahvaljujemo se vsem, ki ji prižigate sveče in postojite ob njenem grobu ter jo ohranjate v lepem spominu.

Vsi njeni

Župnija Šmartno pri Litiji v Valvasorjevem času (1672–1692)

Avtor članka: Tadej Čopar

Po Valvasorjevem poročanju je Župnija Šmartno pri Litiji spadala pod stiški samostan, ki je tudi umeščal župnike, sicer pa je bila vključena v oglejsko diecezo. V Valvasorjevem času sta v šmarski župniji verjetno delovala dva župnika: Franciscus Primus Khoshar, ki naj bi postal šmarski župnik leta 1655, in Johannes Schiffrer, ki naj bi službo nastopil leta 1675 in ga Valvasor omenja kot »sedanjega«. Te podatke o šmarskih župnikih navaja Valvasor v *Slavi vojvodine Kranjske*, ki je izšla leta 1689. Glede na podatke v zapuščini Franca Pokorna, ki jo hrani Nadškofijski arhiv Ljubljana, je prvi služboval v Šmartnem med letoma 1652 in 1675, drugi (v tem primeru imenovan kot Jurij Andrej Schiffrer) pa od leta 1675 do svoje smrti leta 1694. V šmarski župniji se je po Valvasorjevi navedbi vsako leto rodilo okoli sto dvajset otrok, pokopanih pa je bilo okoli šestdeset oseb na leto.

Župnijska cerkev sv. Martina v Šmartnem pri Litiji je imela po njegovi navedbi v *Slavi vojvodine Kranjske* dvanajst podružnic: cerkev sv. Mohorja in Fortunata na Libergi, cerkev sv. Ane v Jablanici, cerkev sv. Marije Magdalene v Gradišču, cerkev sv. Petra apostola v Vintarjevcu, cerkev sv. Križa v Brezju, cerkev sv. Marije v Javorju, cerkev sv. Jurija na Felič vrhu, cerkev sv. Nikolaja v Litiji, cerkev sv. Katarine na Bregu, cerkev sv. Jurija pri Pogoniku, cerkev sv. Antona Padovanskega v Štangi in cerkev sv. Benedikta v Kresnicah. Štangarska cerkev je bila sicer zgrajena prav v Valvasorjevem času, v drugi polovici sedemdesetih let 17. stoletja. Če takratno število šmarskih podružnic primerjamo z nekaterimi bližnjimi župnijami, opazimo, da so si bile glede tega župnije med seboj precej različne. Primeri manjših župnij so bili Župnija Polšnik s petimi, župnija sv. Križ – Gabrovka z osmimi in Župnija Prežganje s tremi podružnicami, primeri večjih pa Župnija Šentvid pri Stični z devetindvajsetimi in Župnija Vače z enaindvajsetimi podružnicami. V poznejših stoletjih je šmarska župnija doživljala številne teritorialne spremembe. V drugi polovici 19. stoletja so se od nje odcepile župnije Kresnice (1866), Štanga (1876) in Javorje (1876), leta 1936 pa še Župnija Litija. 1. januarja 2020 je prišlo do ponovne priključitve Župnije Javorje šmarski župniji, s čimer se je število podružnic šmarske župnije ponovno povečalo, in sicer za dve podružnici (Javorje, Felič vrh). Z omenjeno spremembo v letu 2020 se je obseg šmarske župnije razširil na sedem podružnic (pet manj kot v Valvasorjevih časih).

Tudi sama podoba cerkva v šmarski župniji je bila drugačna kot danes. To je še posebej izrazito pri tistih cerkvah, ki so jih v prihodnjih stoletjih porušili in namesto njih sezidali nove. Takšni primeri so župnijska cerkev v Šmartnem pri Litiji ter podružnični cerkvi Jablanica in Felič vrh. Tudi tiste cerkve, pri katerih gre v osnovi še vedno za isto zgradbo, so v naslednjih stoletjih doživljale predelave. V primeru podružnice Felič vrh je prišlo tudi do spremembe patrocinija. V Valvasorjevem času je bila cerkev na Felič vrhu posvečena še sv. Juriju, danes pa sv. Roku (kdaj je prišlo do menjave patrocinija, ni znano).

Ob pregledu sprememb v povezavi s cerkvenimi zgradbami, ki so se zgodile v Valvasorjevem času, lahko kot najpomembnejši dogodek omenimo gradnjo nove cerkve v Štangi, ki je omenjena v več pisnih virih. Blagoslov temeljnega kamna, celotna gradnja in nato tudi posvetitev oltarja in zvonov so potekali v letu 1677. Verjetno so v tem obdobju potekala tudi dela na strehi cerkve v Šmartnem, ki je sicer obstajala že vsaj od poznega srednjega veka do njene rušitve leta 1899. Na ta dela lahko sklepamo po tem, da je bila ob podiranju cerkvene strehe odkrita v tram vrezana letnica 1682. Eden izmed zvonov v tej cerkvi je bil datiran z letnico 1678, Lavrenčič pa omenja še pol metra dolgo klop z grbom družine Lichtenberg-Moscon in z letnico 1690, kar kaže na to, da so se v tem času dogajale tudi spremembe na področju cerkvene opreme. Tudi podružnična cerkev na Libergi je v tem času verjetno dobila svoj zvon, saj je nekdanji zvon na Libergi imel letnico 1679. Iz tega podatka izhaja tudi domneva, da je bil v tistem času zgrajen tudi zvonik liberške cerkve.

Valvasor nam posreduje tudi nekaj podatkov, povezanih z duhovnim življenjem v šmarski župniji. Valvasor poroča, da naj bi v primerih, ko v šmarski župniji že dolgo ni bilo dežja, v Brezju naredili procesijo in prosili za dež. Po Valvasorjevih besedah naj bi za takšno procesijo vedno prišlo *»milostno mokro olajšanje«* in naj bi se dostikrat celo že zgodilo, da je začelo deževati, še preden so sploh prišli iz cerkve. Valvasor omenja tudi veliko obiskanost Javorja na praznik Marijinega vnebovzetja. Cerkev v Štangi je takoj po gradnji postala romarski kraj. Že v letu 1678 so bili romarski shodi, pri katerih so bili udeleženi tudi prodajalci verskih spominkov. V povezavi s to cerkvijo Valvasor omenja tudi dva čudeža: čudežno spregledanje slepega in čudežno ozdravljenje kile.

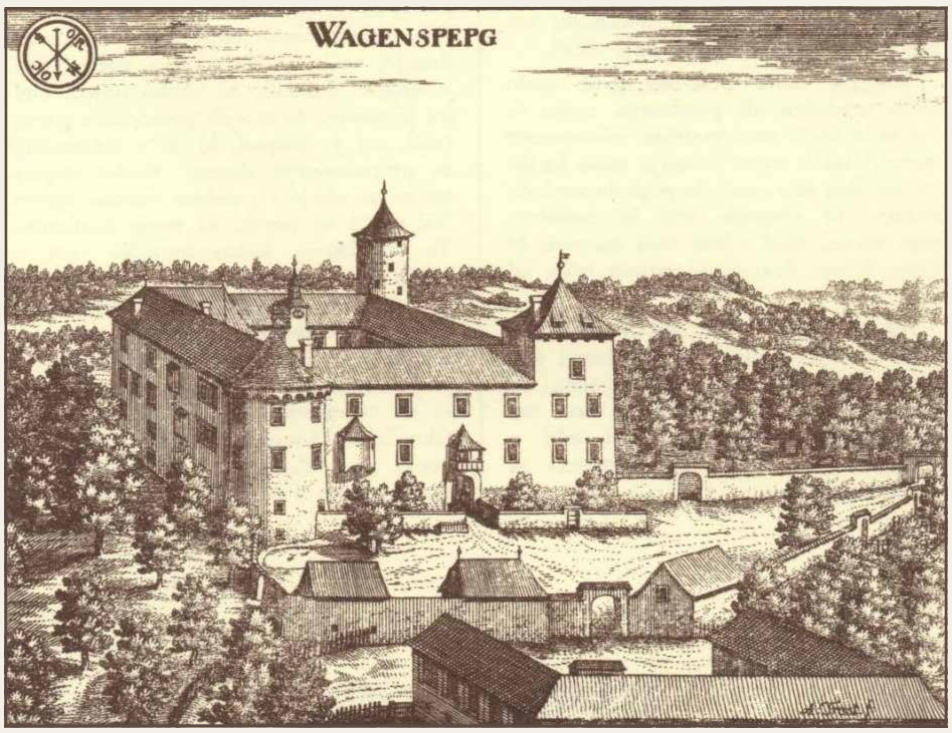

Johann Weichard Valvasor, Die Ehre deß Hertzogthums Crain XI, Laybach 1689, str. 620.

Valvasor v *Slavi vojvodine Kranjske* omenja tri kapele v šmarski župniji: v dvorcu Pogonik, v dvorcu Grmače in v gradu Bogenšperk, ki je bila posvečena begu deteta Jezusa v Egipt. Glede obstoja kapele Ecce homo na Pungrtu v Šmartnem pri Litiji v Valvasorjevem času dajejo viri nasprotujoče si informacije. Novejšega nastanka sta kapela na sedanjem šmarskem pokopališču (kot čas gradnje se omenja leto 1870, zidal pa naj bi jo dekan Burger) in kapela Marije Pomočnice nedaleč stran od gradu Bogenšperk (zidali naj bi jo knezi Windischgrätzi leta 1886).